

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 1. De facultate Nuntij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

essent plures laici, quam clerici, totum hoc vocaretur secularis, & contra Rochus *sup. n. 16.* & Lamber. *1. par. lib. 1. qu. 1. art. 10. num. 10.* & Ferretus *conf. 132. n. 5* & 6. & Gambarus in proposito refert, nec reprobatur Granutius ad Simonetam *vbi proxime, numero octauo* quem sequitur Gonzalez *gloss. decima octaua, à numero decimoquinto.* loquens de reservatione.

69 Sed ista sublimitatio non videtur vera, & t est contra mentem Dd. quos citauimus, qui indistincte loquuntur, & eorum rationes etiam hic militant, maxime quod præiudicaretur laicis ex societate clericorum, & sic retraherentur à fundatione, & simile de Vniuersitate t est longe diuersum, & diuersæ rationis ex adductis per Rochum *d. num. 16.* & Felin. *sub d. n. 6.* & Marantam *supra*, & si illud valeret, procederet etiam, quando clerici haberent æquales voces, nam etiam Vniuersitas, in qua sunt æquales clerici, & laici, dicitur Ecclesiastica. Bart. & alij *supra*.

71 Et quamuis Couar. *sup.* dicat, t quod si ius patronatus huiusmodi ad laicum vnum, & ad duos clericos ratione Ecclesiarum pertineret, ita quidem, quod maior pars, & potentius suffragium ex duob. clericis constaret, quo ad præsentationem posset admitti huius patronatus derogatio, loquitur tamen, & intelligitur Couarru. in derogatione facta à Papa, & ita male cum allegat Gonzalez *supra n. 17.* sicut etiam male allegat Crescentium *decisione 3. de iure patron. & decis. 574. p. 1. diuers.*

72 Sublimitatur autem ista quarta limitatio, t vt non procedat in Beneficiis iuris patronatus laicorum ex priuilegio, vel præscriptione, nam ista bene potest Legatus conferre, nec oportet aliter derogare tali iuri patronatus, nec de eo facere mentionem ex quo cessat ratio retractionis à fundatione, & dotatione, Abb. in *d. c. dilectus in fin. de offic. Legati, Car. in d. Clemen. per litteras 3. quæst. Felin. in d. tract. quando literæ Apostolicæ limit. 11. Staph. de literis gratis n. de modo, & forma impetrandis. §. 4. principaliter. num. 5. Probus ad Monachum in d. cap. 1. de officio Legati in 6. sub num. 16. Selua 3. par. quæst. 11. num. 23. & seq. Villadieg. *sup. num. 22.* & Aym. *d. conf. 63. num. 6.* Rochus dicens communem *d. verb. honorificum, numer. 16.* Citadinis *d. 7. par. nu. 16.* Lamber. *43. par. 2. lib. 9. 8. art. 3.* Gambarus *d. lib. 3. à n. 243.* & 251. Coraf. *d. c. 3. 2. p. num. 13.* & 14. & c. vlt. 4. par. num. 33. Couar. *d. c. 36. nu. 6.* Cuchus *d. tit. 5. n. 78.* & Zauillos dicens communem *d. 9. 613.* & faciunt dicta de reservatione *supra d. c. 1. à n. 543.**

73 Quamuis add. Barbatia inter t conf. Alexand. 74. vol. 4. testetur, quod veritas, & communis obseruantia se habet in contrarium, & quod dictum est de

74 iure patronatus ex priuilegio procedit etiam si sit t priuilegium speciale ad certa Beneficia, & non generale, quicquid Corrasius sentiat *d. c. 3. num. 15.* nam

ex quo est ius patronatus, seu præsentandi ex priuilegio, parum refert si sit ad certa Beneficia, imo ius patronatus regulariter ita solet esse, & Dd. *supra* citati generaliter loquuntur, & Abbas in *d. c. dilectus.*

75 t de offic. Legati ad fin. quem citat & sequitur Corras. ibi, vbi distinguit inter priuilegium generale, & speciale, loquitur solum in iure conferendi dicens, quod licet Legatus possit concurrere in prouisione Beneficiorum, cum habente ius conferendi ex priuilegio generali, ex Feder. *conf. 63.* tamen, si Papa contulisset alicui priuilegium, vt possit conferre certa Beneficia, Legatus de illis non potest se intro-

mittere, quia specialis prouisio derogat generali, *cap. 2. de offic. legati, & cap. dudum de Præben. in 6.* & facit, quod supradictam est *numer. 32. & 33.* Quam limitationem t Abbatis ponit Aeneas de Falcon. *de 76 reseruat. 2. par. præludio 1. num. 2.* eamque limitat *n. 3.* nisi ille, qui ex priuilegio posset conferre Beneficia in certo loco haberet ex priuilegio perpetuo: nam cum tali concurrat Legatus, & ait reperisse postmodum Villadiegum *d. quæst. 9. num. 30.* indistincte tenere, quod Legatus concurrat cum quolibet collatore, etiam habente speciale priuilegium conferendi: tandem, ait, posset dici, quod si Papa dederit hanc facultatem alicui, postquam Legatus est creatus, quod tunc Legatus non concurrat, secus si ante. esset igitur opus videre facultates vtriusque.

At Gambarus *d. lib. 3. nu. 136.* cum Villadieg. *sup. t 77* absolute tenet contra Abb. scilicet, q. in Beneficiis, quorum collatio est alicui specialiter concessa à Papa, vt quando papa concedit specialiter collationem Beneficiorum vni in certa Ecclesia, Legatus possit se intromittere, quoniam Legatus confert cumulatiue, non priuatiue; vnde itaq, quod ille habeat auctoritatem conferendi, & tamen id possit Legatus, quando enim vna potestas accedit alteri accumulatiue non priuatiue, vna non tollitur per aliam, secundum ea quæ habentur in *ca. pastoralis, de offic. ordinarij,* videnda tamen, inquit, essent verba indulti.

Mihi verior videtur doctrina Abbatis, t ex *d. c. 2. & d. c. dudum,* nec refert priuilegium esse temporale aut perpetuum, nisi per illud fieret Ordinarius collator, & non Delegatus, seu Apostolicus, nec rursus refert, quod priuilegium speciale præcedat, vel subsequatur ad *l. sanctio legum ff. de pænis, & l. doli clausula ff. de verb. obligat.*

Maximeque procederet doctrina Abbatis t statim in priuilegio speciali, seu indulto clausula decreti irritantis ad dicta *sup.* de alternatiua à *n. 45.*

§. I.

De facultate Nuntij.

SUMMARI.

A Legati, qui non sunt à latere, siue missi, siue nati, conferendi Beneficia nullam habent potestatem, nisi hoc eis specialiter sit indultum, vel nisi sint missi cum potestate, seu auctoritate Legati de latere, à *n. 80.* & ponitur resolutio Rotæ.

Nuntius Hispania, licet alias mittatur cum potestate Legati de latere, tamen circa Beneficia conferenda datur ei facultas restricta ad beneficia 24. ducatorum valorem non excedentia, vt in clausula facultatis hic posita. *n. 83. & 84.*

Nuntius Hispania non potest providere Beneficia curatæ, vt ex verbis facultatis apparet. *n. 85.*

Cessat iam dubium, an facultas Nuntij comprehendere dignitates, nam ultra quod sunt in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis, non sunt Beneficia simplicia, *num. 86.*

Tantum potest providere Beneficia vacantia per obitum, non per resignationem, affectuionem, vel alias, quamuis olim soletet habere facultatem admiuendi resignationes, & c. *n. 87.*

Sufficeret ad istum effectum, quod Beneficiis vacaret de facto

facto per obitum illud possidentis, licet alias de iure vacaret, n. 88.

In valore 24. ducatorum computanda sunt distributiones quotidianae, & fructus, qui residendo lucrifunt, quamvis antea non solerent computari, n. 89.

Prouisiones à Nuntio factae, antequam fide dignorum testimonio constiterit Beneficia non excedere valorem taxatum, nulla sunt, quantumvis verum sit, non excedere, n. 90.

Nec sufficit Nuntium in prouisione mandare, quod priusquam possessio detur, fiat informatio de eo, numer. 91.

Circa verba facultatis personis idoneis, remissive, numero 92.

Circa d. facultatem Nuntij multa dubia occurrunt, &c. n. 93.

An stante, quod solum potest conferre Beneficia simplicia, possit providere Archipresbyteratus, qui non sunt in Ecclesiis Cathedralibus, seu Collegiatis, sed dicuntur rurales, & solent habere aliquam iurisdictionem supposito, quod non excedant valorem 24. ducatorum à numero 94. Resoluitur, quod sic, nam quamvis sonent in Dignitatem, sunt Beneficia simplicia, & sic non requirunt personalem residentiam, & adducuntur declarationes S. Congregationis, & decision. Rota.

An vigore d. facultatis possit Nuntius providere Beneficia curata habitu tantum, non actu, quia carent Parochianis, & an tale Beneficium conceatur curatum, vel non à n. 99.

Referuntur dicta, & sententia Dd. & Rote, usque ad n. 114. & resolutio ponitur à n. 115.

Beneficia simplicia, quae Parochialem habent annexam accessorie, non censentur curata, sed simplicia, n. 122. & 123. ubi ponitur resolutio Rota, & sic poterunt à Nuntio provideri, si simul cum annexa non excedunt valorem sue facultatis, secus, si annexio esset aequae principaliter, n. 124.

Beneficia simplicia, quae ex constitutione, vel consuetudine Ecclesiae habent onus gerendi vices curati in sede illius vacante, non sunt curata, & ideo poterunt à Nuntio provideri, num. 125. & licet idem videbatur in Beneficiis simplicibus, quae habent onus perpetuum administrandi Sacramenta, & adiuvandi Rectorem, tamen secus est, quia requirunt personalem residentiam, tanquam curata ex Congreg. Concilij, num. 126. & 127.

Illae Beneficia, quae Curam animarum habent annexam, etiam si per plures administraretur, videntur esse curata, ad hunc effectum, & tanquam curata obligant ad residentiam, n. 128.

An Nuntius possit providere Beneficia litigiosa? n. 129. resolutur, quod non, non obstante clausula sua facultatis, ex qua potest in suis prouisionibus derogationes, & clausulas necessarias, & opportunas, ac in literis Apostolicis concedi & extendi solitas, & sic videbatur posse apponere clausulam, & super eo inter aliquos litis, &c. n. 130. & 131. ubi explicatur d. clausula facultatis.

An dict. facultas Nuntij comprehendat etiam Beneficia vacantia in mensibus Ordinarij, n. 132. resolutur, quod sic, & adducitur resolutio Rota.

Id solum procedit hodie in quatuor mensibus Ordinarij, non habentis alternatiuam, secus in sex mensibus alternatiue propter eius decretum irritans, quod ligat Nuntium, & etiam Legatum, num. 133. cui tamen decreto irritanti videtur Nuntium posse derogare, ex clausula suarum facultatum ad finem, hic posita, nu.

134. unde poterit apponere clausulam in literis Apostolicis apponi solitam, seu si venerabili Fratri Episcopo, &c. per quam derogatur alternatiua, numero 135.

Per clausulam, seu si venerabili, quae solet apponi in prouisionibus Nuntij, non videtur derogari alternatiua, nam non ponitur ita extense, ut in literis Apostolicis, n. 136. ubi ponitur ipsa clausula, adhuc tamen videtur valere prouisionem Nuntij de Beneficiis vacantibus in mensibus alternatiua, nam in derogationibus in eius facultatibus habetur extensa d. clausula, seu si venerabili, n. 137.

An in prouisionibus Nuntij de Beneficiis reservatis ratione mensis sit facienda expressio dispositionis de mense vacationis, sicut in prouisionibus Papa iuxta regulam de mense n. 138. resolutur, quod sic, nam & valor obtentorum est exprimendus in prouisionibus Legatorum, secundum Rotam, n. 139.

Stante regula 2. Cancellariae, per quam reservantur omnia Beneficia vacantia sede Episcopali vacante, an Nuntius possit providere Beneficia 24. ducatorum vacantia in Episcopatu, cuius sedes vacat, &c. à nu. 140. resolutur negative, & quod Beneficium potest esse reservatum pluribus reservationibus.

Quando duo Beneficia sunt annexa, quorum insimul fructus excedunt valorem 24. ducatorum, singulorum vero non excedunt, an possint à Nuntio provideri à n. 143. resolutur non posse, si unus est alteri unitum accessorie, posse verò si unus est aequae principaliter, sicut si essent separata, &c.

Quomodo accipiatur ducatus auri de Camera, & cuius valoris sit à n. 147. resolutur esse unum scutum auri in auro, & unum argenteum, seu lulium, & sic valere in Hispania 434. morapetinos, & idem in ducatis pensionum, ut in decis. & resolutionibus Rotae his adductis, quamvis alias in reservatione ducatorum, non dicendo de Camera, attendendus esset valor currentis in loco Beneficij.

An in d. valore, in quo fructus ratione personalis residentiae percipi soliti, & distributiones quotidiane computantur sint etiam computanda incerta, & emolumenta funeralium, & annuatiariorum, quae non sunt dotata sed voluntaria, nam dotata sunt computanda, sicut distributiones quotidiane certa à n. 153. resolutur negative, nisi incerta ista sint solita locari singulis annis pro certa quantitate, aut alias communiter redigantur, seu redigi possint ad certam summam, &c. & adducitur decis. Rota.

An in d. valore facultatis Nuntij sint computandi redditus, & emolumenta competentia Beneficiario ratione Capituli Beneficiatorum, in quod quilibet beneficiarius habet ius intrandi à numero 158. resolutur negative.

An sint computandi in d. valore fructus, qui in Diocesi Carthageni. & Conchen. dicuntur tertiarie nempe 3. vel 4. quoque anno per turnum competentes Beneficiario ratione collectionis omnium decimarum, n. 161. resolutur negative.

An de d. valore sint deducenda stipendia Missarum incumbentium Beneficio à n. 163. resolutur non esse deducenda, quamvis ad effectum regulae de valore sint deducenda, saltem si non requiritur servitium personale, quia quod ad illam solum consideratur, quod Beneficium valet in portatis, secundum tamen locum, ubi est Beneficium, &c.

An nuntius possit providere Beneficium, quod valet plusquam 24. ducatos, est tamen grauatum pensione, quae deducta eos non valet à nu. 170. resolutur negative.

nisi pensio esset perpetua, quia non deducitur de va'ore exprimendo, licet deducatur, quoad solutionem annuatæ pro tunc.

An sit deducendum subsidium, & excusatum, quod ex concessione Apostolica Regi soluitur? à n. 174. resolvitur ad effectum facultatis Nuntii non videri deducendum, quamvis ad effectum expressionis valoris probabile videatur esse deducendum.

An Nuntius possit vigore d. facultatis providere Beneficium quod in modico excedit valorem 24. ducatorum, & an 6. partis diminutio, quæ solet dari ad excusandam malam valoris expressionem, danda provisioni Nuntii? à n. 180. resolvitur negativè, si saltem excessus esset in uno regali, & ponuntur decisi. Rotæ.

Cui incumbat in controversia onus probandi valorem Beneficii à Nuntio collati, an adversarius teneatur probare excessum an vero provisus à Nuntio, debeat probare non excedere 24. à n. 187. resolvitur provisum debere probare Beneficium esse intra valorem facultatis Nuntii, non obstante assertione ipsius Nuntii, idque plene.

Quod procedit, etiam si provisus à Nuntio sit possessor, & veniat excipiendus, & se defendendo, & sua gratia sit prior, quia, cum adversarius fundaverit suam intentionem, provisus à Nuntio, qui contra eam excipit de sua provisione, debet eam iustificare, & probare huiusmodi narrationem valoris, & si non negetur, à numero 190.

Obiectio contra dicta quod provisus à Papa agens contra provisum à Nuntio, ad fundandam suam intentionem tenetur probare valorem narratum in sua gratia posteriori, & sic excedere 24. n. 195.

Respondetur, quod id esset verum, quando provisus à Papa variasset valorem affirm. & quod alius in eo se intruserat ex provisione Nuntii, tunc enim id tenetur probare plene, quando vero narrasset valorem per non excessum, pro ut communiter fit, sufficit non excessum semiplene probare, & idem ubi narrasset valorem affirm. nihil dicendo de provisione Nuntii, nam tunc sufficit probare non excessum, cum finis in gratia de Beneficio vacante, & non de vacaturo certi valoris, à n. 196.

Provisus à Nuntio recte probabit Beneficium non excedere 24. per confessionem adversarii in sua gratia licet adsit clausula augendi, nisi ea fuerit usus, quæ in prima expeditione consumitur à nu. 202. & adducuntur resoluti. Rotæ.

Non tenetur provisus à Papa probare excessum 24. ducatorum pro verificatione intrusionis adversarii in literis expresse, quando illa intruso in supplicatione non fuit narrata, sed tantum in literis ad non soluendum pro tunc annuatim, sed habita post. quia, cum non fuerit narrata in supplicatione, non potest Papa dici illa motus, tenebitur tamen verificare semiplene, saltem possessionem seu detentionem illius saltem tempore expeditionis, sicut dicitur de familiaritate narrata ad expediendum gratis, &c. à numero 209. & si fuit in supplicatione narrata intruso est verificanda, &c. n. 217.

Si constaret in causa de possessione seu detentione adversarii præsumeretur illa tempore expeditionis literarum, nam facile præsumitur de presenti ad præteritum, cum adest aliqua iusta causa ita præsumendi, qualis hic adest, &c. n. 215. & seq.

Quomodo probetur valor Beneficiorum? à n. 218. referuntur opiniones Dd. quibus reprobatæ resolvitur cum Rotæ, cuius resolutiones adducuntur, valorem attendendum esse, & probandum per decem annos ante gra-

tiam, à qua sententia non est recedendum, cum eam receperit observantia Rotæ, quæ secundum eam pluries iudicavit, & sic transferit in stylum, & consuetudinem curiæ, qui facit ius etiam extra curiam, cum sit decisorius, & ei videtur standum, & non stylo aliquorum tribunalium Hispaniæ, cum agatur de interpretatione literarum emanantium ab ipsa curiæ, &c.

Testes super valore debent reddere rationem, seu causam dicti sui, etiam non interrogati, alias non probant, n. 242.

An Nuntius vigore dictæ facultatis possit conferre Beneficia iuris patronatus, non excedentia valorem 24. à n. 243. resolvitur posse conferre Beneficia iuris patronatus Ecclesiastici, non tamen iuris patronatus laicalis aut mixti, sicut dicitur de Legato. Quævis valeat eius provisio non reclamante patrono laico infra tempus datum ad presentandum.

Videatur posse Nuntium derogare iuri patronatus laicorum tantum pro medietate, & mixto in totum, ex clausula sua facultatis, ex qua potest apponere derogationes, ac clausulas necessarias, & opportunas, ac in literis Apostolicis concedi, & extendi solitas, & sic clausulam, & cum derogatione iuris patroni, &c. numero 246.

Respondetur per illam clausulam non dari facultatem Nuntio derogandi iuri laicorum, nec id esse credendum, n. 247. nec d. clausula intelligitur de derogationibus, & clausulis in literis Apostolicis cædendi, & extendi solitis, quæ sumuntur ex ipsa supplicatione, numero 248.

Poterat Nuntius ex d. facultate conferre beneficia iuris patronatus laicorum ex eorum negligentia seu culpa ad Papam, aut Ordinarium devoluta, sicut etiam alia beneficia devoluta etiam ad Papam, sicut de Legato dictum est, dummodo non excedant d. valorem 24. in sua facultate taxatum, numero 249. & seq.

An Nuntius vigore d. facultatis possit providere beneficia exempta, seu ad exemptorum collationem spectantia, non excedentia valorem 24. n. 251. resolvitur posse, ut in Legato dictum est.

An Nuntio currat tempus semestre ad conferendum? à numero 252. resolvitur idem dicendum, quod de Legato.

Secundo principaliter dico, quod alij Legati, qui non sunt à latere, siue missi, siue nati, conferendi Beneficia nullam habent potestatem, nisi hoc eis specialiter sit indultum c. literas de supplenda negligentia Prelatorum d. c. 1. de offic. Legati in 6. ubi Dd. vnde Rota de anno 1545. tenuit, Nuntii provisionem non esse bonum pro colore in spolio, nec pro nova provisione expedienda, attento quod est ab eo, qui non habet, instituire de iure communi, & speciale ius necesse est quod probetur, quod probato tunc valebit. Ut per Chilianen, decis. 99. in manuscrip. ¶ Vel nisi sint missi cum potestate, seu autoritate Legati de latere, nam tales etiam sine alia speciali facultate possunt Beneficia conferre, &c. privilegia Legati de latere habent, ut cum Decio cons. 128. & Villad. de Legato quest. 9. n. 2. docet Gigas de pension. quest. 6. num. 19. & Cuchus d. lib. 2. tit. 5. num. 86. Mandos. reg. 13. Cancell. quest. 6. num. 4. & de monitoriis quest. 60. num. 41. Quintanaduennas Eccles. lib. 1. cap. 5. num. 3. & Zechus de republ. Eccles. c. de statu Legati sub n. 4. versicul. 5. potest, & de benef. pensio. cap. 2. & c. 5. num. 2. González gloss. 23. numero 3.

Nun-

Nuntius vero Hispaniæ, & licet alias mittatur cum potestate Legati de latere, tamen circa Beneficia conferenda datur ei facultas restricta ad Beneficia 24. ducatorum valorem non excedentia, ut apparet ex clausula suæ facultatis, & quæ sic ait: *Insuper quacumque Beneficia Ecclesiastica simplicia in d. Regnis consentientia, extra tamen Metropolitanas, & alias Cathedralibus, ac Collegiatis Ecclesiis consentientia, per obitum illorum ultimorum possessorum extra Romanam curiam vacatura, dummodo illa alias, quam ratione mensuræ Apostolicorum, reservata non fuerint, & cuiuslibet eorum fructus, redditus, & proventus etiam ratione residentie personalis percipi soliti, ac distributiones quotidianæ 24. ducatorum auri de camera, secundum communem estimationem, valorem annuum non excedant, pro tempore vacantiæ personis idoneis providendi, ita tamen, ut tu non prius provisionem Beneficiorum huiusmodi facere debeas, quam tibi fide dignorum testimonio constiterit, fructus prædictos ipsum valorem annuum non excedere, alioquin provisiones à te pro tempore factæ de eis nullius sint roboris, vel momenti. Ut habetur in literis, & facultatibus D. Cæsaris Speciani, Episcopi Novariensis. Nuntij Hispaniæ datis à Sixto Quinto anno 1585. Idibus Decembris Pontificatus sui anno primo. Et in facultatibus D. Camilli Caetani Nuntij Cleim. VIII. quæ facultates sunt producendæ in actis, quando agitur de aliquo Beneficio proviso à Nuntio, Rota decif. 73. lib. 3. part. 3. diversorum. González §. 2. proæm. numer. 84.*

Ex cuius facultatis, & clausulæ verbis clare apparet primo, & Nuntium Hispaniæ non posse providere Beneficia curata, quantumvis non excedant valorem 24. ducatorum in ea assignatum.

Secundo apparet cessare & iam dubium, de quo per Crescen. decif. 1. de privileg. alias 32. An facultas Nuntij comprehenderet Dignitates, de quo Anastas. Germonius de indultis Cardinalium, verb. ac irritum, a. num. 31. nam ultra, quod sunt in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis, quarum Beneficia conferre non potest, González d. §. 1. num. 58. & gloss. 23. a. num. 4. non sunt Beneficia simplicia. Gamaritas de officio Legati libro 3. rubrica, an Legatus possit plura Beneficia uni conferre, num. 2. & Burfatus cõsil. 352. n. 1. libro 4. & dictum est supra, 1. parte, cap. 6. numero nono.

Tertio apparet tantum posse & providere Beneficia vacantia per obitum, vnde non poterit providere Beneficia vacantia per resignationem, ascensionem, contractum matrimonij, ingressum Religionis, aut priuationem, vel alio modo, faciunt dicta infra 11. part. cap. 1. num. 8. & 85. quamvis olim soleat habere facultatem admittendi resignationes, &c. ut apparet ex decif. 805. lib. 3. part. 3. diversorum, & traditis per Flam. Paris. de resignatione benef. lib. 7. q. 13. a. num. 11.

Sufficeret ad istum effectum, quod & Beneficiū vacaret de facto per obitum illud possidentis, licet alias de iure vacaret, ad decif. 12. de præbend. in antiquior. & 8. de elect. in antiquis, Cassador. 2. de constitutionibus. Rota dec. 102. li. 1. part. 3. diversorum. Belenzinis de charitativo subsidio. quest. 122. Simonetam de reservatio. quest. 50. & 51. & Mandos. regul. 3. quest. 13. & reg. 6. quest. 5. de quibus supra cap. 1. numero 198.

Quarto apparet in valore 24. ducatorum, & ad quem Nuntius habet facultatem, computandas esse distributiones quotidianas, & fructus, qui residendo lucifunt, quamvis antea non solerent com-

putari, ut apparet ex decif. Paleoti 745. lib. 3. part. 3. diversorum, & ex decif. Calagurrutana Archipresbyteratus infra adducta num. 182. & ex decif. 118. & Cæsaris de Grassis in vna iacen. Portionis de Anso, de anno 1575. quæ sunt videndæ, in quarum prima, in primo præsupposito ponitur clausula facultatis Nuntij illius temporis circa provisionem Beneficiorum, & habetur etiam 1. part. diversorum decif. 335 & ex aliis decif. & posthæc tradit González d. §. 2. n. 56. & 57. & d. gloss. 23. num. 4.

Quinto apparet provisiones à Nuntio factas & antequam fide dignorum testimonio constiterit Beneficia non excedere valorem taxatum, nullas esse, quantumvis verum sit non excedere, nec sufficit Nuntium in provisione mandare, quod & priusquam possessio detur, fiat informatio de eo, ut fieri videtur, nam per id non servatur forma à Papa præscripta & circa illa verba facultatis, personis idoneis, & videnda sunt dicta infra 11. p. cap. 5. ex n. 284. & particulariter, n. 291.

Circa quam facultatem Nuntij, & multa dubia occurrunt in praxi, quæ operæ pretium erit examinare.

Et primo dubitatur, & an stante, quod solum potest conferre Beneficia simplicia, possit providere Archipresbyteratus, qui non sunt in Ecclesiis Cathedralibus, seu Collegiatis, sed dicuntur rurales, & solent habere aliquam iurisdictionem, supposito, quod non excedant valorem 24. ducatorum?

In quo breuiter dico, & quod sic; nam dicti Archipresbyteratus, quamvis de iure communi sonent in Dignitatem, Rota dec. 326. par. 2. diversorum, sunt Beneficia simplicia, & sic Archipresbytero rurali non committuntur causæ, ut ex Hieron. Paulo in practica Cancellaria, tradit Flores, quest. 4. num. 17. & uti talia Beneficia simplicia non requirunt personalem residentiam, iuxta consuetudinem universalem Ecclesiæ, ex qua in Beneficiis simplicibus non requiritur residentia, ut supra dictum est, 3. part. cap. 2. a. num. 3.

Et ita censuit & S. Congregat. Concilij, in vna Borgen. quæ sic ait: Illustissimi & reuerendissimi Domini in Dicecesi Borgen. sunt nonnulli Archipresbyteratus, qui Dignitates rurales reputantur, seu existunt, non tamen sedem in Cathedrali, nec Collegiatis Ecclesiis habent, nec Cura animarum illis imminet, nec personalem residentiam requirunt, sed eorum præcipuum munus seu officium est, computa singulis annis ab æconomis Ecclesiæ, sub districtu sui Archipresbyteratus existentiū recipere, eosque, si in aliqua summa sunt debitores ad solvendum compellere, ac generaliter, ut bona fabricæ Ecclesiæ bene administrantur, & expendantur procurare, nec non Sacrum Chrisma singulis annis à Cathedrali reportare, & Parochialibus Ecclesiis sui Archipresbyteratus distribuere, propter quod onus certis sibi designatis recipiunt fructus à qualibet Ecclesia sui districtus, nec unquam fuerunt reputati curati, sed semper ante Concilium Trid. & post, consueverunt conferri Dignitatibus, ac Canonicis, seu aliis personis Beneficia personalem residentiam requiruntia obtinentibus absque dispensatione Apostolica, & hoc tanto magis, quod prædicta Beneficia residentiam requiruntia, una cum Archipresbyteratu obtinentes possunt per mensem absentia facere prædictum officium, & non præiudicare prædictis Ecclesiis residentia, cum per Concilium permittatur, quod possint per res menses abesse. Nihilominus ab aliquibus vertitur in dubium, an Archi-

presbyteratus huiusmodi sint incompatibiles cum prae-
dictis Beneficiis residentiam requirentibus sub praetextu,
quod dicta receptio compiorum videatur visitatio qua-
dam, quae ex dispositione Concilij, sessione vigesima-
quarta, capitulo tertio, quando pertinet ad inferiores, per
se ipsos fieri debet. Quare illustrissimus Cardinalis Pa-
checo, Praeful Ecclesiae Burgen. cupiens pro administratio-
ne sui Pastoralis officij dubia, quae in executione dicti Co-
cilij oriuntur, per declarationes S. Congregat. tollere, sup-
plicat illustrissimis DD. Vestrar. ut dignentur declara-
re, an statibus permixtis ex dispositione Concilij, praedicti,
sessione 24. cap. 3. seu alternativa decreti, Archipresby-
teratus huiusmodi sint incompatibiles cum Dignitatibus,
Canonicatibus, vel aliis Beneficiis personalem residen-
tiam requirentibus? Et an praedicti Archipresbyteri te-
neantur per se ipsos munus praedictum sibi incumbens
exercere, vel possint illud per alios ab ipsis deputandos
exequi, prout multi hactenus facere consueverunt? Ad
primum Congregat. Concilij censuit, non esse incompatibi-
les, prout non essent aliud Beneficium simplex. Ad se-
cundum Congregat. eadem censuit non teneri ex illo de-
creto Concilij sessione 24. capite 3.

97 Est etiam alia declaratio eiusd. S. Cong. t. super c.
17. sess. 24. de reformatione, his verbis, simplex Bene-
ficium est Archipresbyteratus, licet habeat aliquam iuris-
dictionem, dummodo residentia in eo non sit necessaria,
refert Gonzalez gloss. 64.

98 Iuxta quam fuit t. resolutum in causa Conchen.
Archipresbyteratus de Huete 26. Ianuarij 1564. co-
ram D. penna, quod, licet Archipresbyteratus habe-
ret iurisdictionem, non tamen constabat esse talem,
quae illum efficeret Beneficium curatum, & incom-
patibile cum alio requirente residentiam personalem,
quam decisionem hic ponere placuit, & sic se ha-
bet. Quasi, an probaretur, hunc Archipresbyteratum
habere curam iurisdictionalem ad effectum, ut per as-
sensionem dimidia portionis in Ecclesia Conchen. indu-
cta fuisset illius vacatio, & quamvis die 17. Maij prae-
teriti, pro vacatione ex confessione facta in precibus pro ob-
tinenda gratia vicaria de Iniesta, nihilominus die 25. Iu-
nij, causa iterum discussa, fuit dictum, quod Amoraga
melius id procuraret. in hac ergo propositione utraq. par-
te informante Domini censuerunt, ex deductis non pro-
bari Archipresbyteratum imminere talem curam iuris-
dictionalem, quae faceret incompatibilitatem; primum e-
nim dicebatur Amoragam debuisse plene, & concluden-
ter probare hanc qualitatem incompatibilitatis, cum a-
geret opponendo obiectum Hieronymi adversario, & ni-
teretur illum privare, Mohedan. decisio. 160. Putius
6. de probatione. Sarnen. in regula de infirmis, quaes-
tione 36.

Hanc concludentem probationem dicebant Domini non
posse desumi ex confessione facta in precibus pro obtinen-
da Vicaria, quia illa confessio non erat Hieronymi prin-
cipalis, sed sollicitatoris, quae non poterat praesumere
principali absentis, maxime, si sit reuocata, Mohed. de-
cis. 257. & praesertim, quando est de rebus, quae non sunt in
potestate consentientis, ut de confessione unionis Ecclesiae, di-
cit Achilles decis. 4. de confessis. & licet impensu faciat
gratiam praesumi impetratam ad instantiam principa-
lis, nec possit venire contra confessionem sui procurato-
ris, quando principalis fuit usus gratia, dict. tamen con-
fessio & acceptatio non facit quod omnes clausulae appo-
sita in gratia sint tales, quales procurator expressit, praeser-
tim, quando qualitas expressa habet dubium iuris, ut in
casu proposito, verum ista cura iurisdictionalis sit talis, quae
causet incompatibilitatem. Praeterea, tamen si omnis cura
iurisdictionalis, sine stricto, sine largo modo sumpta, fa-

ciat Beneficium curatum ad effectum inducenda incom-
patibilitatis, Abbas cap. dudum 2. num. 8. & 10. de ele-
ctione. gloss. in Extravagant. execrabilis, verb. ani-
marum cura. & verb. visitare. 1. de praebend. Nihilominus
talis cura iurisdictionalis debet facere Benefi-
cium curatum, quae qualitas non poterat colligi ex prae-
dicta confessione, cum in ea adderetur, quod Archipresby-
teratus iste residentiam non requirebat, inde enim se-
quebatur non posse dici curatum, cum omne Beneficium
curatum requiratur residentiam. Ancharan. consil. 17.
numero 1. Canonice in capitulo fin. de clericis non
residendo, ut autem confessio praesudicet consentienti, debet
esse certa, & concludens, alias enim ad favorem consen-
tientis est interpretanda lege si quis intentione, ubi
Bald. ff. de iudiciis. Decius capitulo cum venerabilis,
numero 105. vericulo non obstant allegata, de ex-
cept. Flam. Paris. consil. 115. numero 16. libro 1. Et
hinc interpretationi faciebat decisio S. Congregationis
Concilij Tridenti, quae dicebatur simplex esse Beneficium
Archipresbyteratum, licet habeat aliquam iurisdictionem,
dummodo residentia in eo non sit necessaria, at-
que eodem modo respondebatur ad aliam confessionem
contentam in instrumento adepta possessio, in qua, licet
procurator Hieron. peteret sibi dari fidem, quod Archi-
presbyteratus habeat Curam iurisdictionalem, non ta-
men confitebatur illam esse talem, quae induceret incom-
patibilitatem, ut supra dictum fuit, cum simul haec stare
possint, quod Archipresbyteratus habeat Curam iuris-
dictionalem, & quod illa non sit talis, ut faciat illum in-
compatibilem, quam qualitatem similiter non probabat
fides Notariorum asserentium Archipresbyteratum de
Huete habere iurisdictionem ordinariam in causis ci-
vilibus cuiuscumque qualitatis, & in criminalibus, ut
que ad captivam, & ponendi inter dictum, quia prae-
terquam quod istae attestaciones Notariorum erant factae
sine iuramento, & parte non citata, quae propterea non
merebantur fidem, dicebatur etiam Notario non credi,
nisi de his, de quibus fuit rogatus à paribus, Felin. in
cap. qui contra, num. 35. de probatio. atque ex his cen-
suerunt Domini non probari talem iurisdictionem, quae
esset sufficiens ad inducendam incompatibilitatem, alia
enim fundamenta tacta per informantes, non adeo tuta
putabant.

Secundo dubitatur, t. an vigore d. facultatis possit
Nuntius providere beneficia curata habitu tantum,
non actu, quia carent parochianis? Quod dubium
pendet ex eo, an tale Beneficium censetur Cura-
tum, vel non.

In quo Innocentius in cap. de multa, t. de Praebenda,
ante num. 1. & ibi Calder. & Cardin. nu. 2. & Specul.
titul. de dispensatione, §. dice. dum, vers. sed nunquid, n.
9. tenent esse curatum absolute, etiam ad effectum
illius c. de multa, dicentes Ecclesiam esse curatam ex
ordinatione, seu destinatione Episcopi, non ex acci-
dentia facti, id est accessu, seu recessu Parochiano-
rum, pro qua sententia alios citat Hoieda de incom-
patib. benef. c. 13. n. 10.

Et Cardin. conf. 48 ait tale beneficium t. censi cur-
ratum, & sic de tali cura faciendam esse mentionem
in impetratione.

Alij vero dicunt tale beneficium habitu t. curatum
non esse incompatible cum alio, nec includi in di-
spositione d. capit. de multa, ita Feder. concilio 135. &
post alios Abba. in d. cap. de multa, numero 24. Capra
dicens communem, reg. 90. numero 74. Duennas
regul. 71. 4. fallen. & Hoieda supra numero 10. 11. &
53.

Et similiter glossa in c. t. licet canon. de electione in 105.
6. verb.

6. verb. Parochialis; dicit, quod dispositio illius est, non habet locum in tali curato habitu, sequuntur Selua 3. part. questione 42. & Hoieda ubi supra, & Rebuffus in praxi, tit. de non promotis num. 34. qui tamen num. 35. ait, quod si reuertantur parochiani, tenebitur is promoueri ab eo die, quo reuertuntur, si quidem incipit actu parochialis esse, &c. idem Zerola in praxi Episcopali. 2. part. verb. Beneficium. §. 13. & latias 1. part. eod. verb. §. 4. circa fin. ubi ait reperiri similitas Ecclesias, quæ antiquitus fuerunt curatæ, & habuerunt populum, & nunc carent populo, & sunt dirutæ, & habent bonos redditus, & his, qui ad illas assumuntur, non prouideri per concursum, nec subesse dispositioni cap. licet canon, & sic vidisse obseruari Beneuenti, & quod, qui habet, dicitur habere Beneficium simplex, & quod tunc incipiet esse Curatus, quando incipiat habere populum, &c. & quod non debeat fieri concursus in Ecclesia parochiali, quæ actu non habet Parochianos, tenet idem Zerola, verb. Parochia. §. 2. 8. dubio. respondetur enim, inquit, prout in d. verb. beneficium. §. 4. circa vol.
- 105 Hieron. Paul. in praxi. Cancell. §. notabilia super uacantibus non reuerantur, verb. curata Ecclesia, ait, quod curata Ecclesia proprie dicitur, quæ habet curam actum, illa autem, quæ habet curam habitu duntaxat, habetur pro non-curata, saltem quoad euitandam peccatam constitutionis de curata loquentis. Et Quintanaduennas lib. 4. Eccles. num. 71. Tait huiusmodi parochie Beneficium non habere Curam animarum, neque cap. de multa, aut c. licet canon. peccatis contineri receptius esse.
- 107 Hinc ait Gambarus §. de offic. Legati. lib. 5. rubric. an Legatus possit plura Beneficia vni conferre a. n. 13. quod in restrictione dispensationis ad plura incompatibilia, dummodo non sint plures, quam duæ Parochiales Ecclesiæ, non includitur Ecclesia, quæ olim habuit, sed nunc non habet Parochianos, nec dicitur parochialis, quia tunc cessat ratio restrictionis.
- 108 Felin. in cap. postulasti de rescript. sub nu. 1. t. vers. & vide Card. inquit, quod talia Beneficia regulantur in omnibus, ut simplicia, & sic non est opus facere mentionem in impetratione de tali cura, & idem dicit in c. in nostra cor. 10. eod. tit. post Bonif. in Clem. 1. de offic. Vicarij. §. 44. sequitur Mand. nec 20. Cancell. de idiomate, quæst. 11. n. 5. ubi concludit in talibus Beneficiis non esse locum illi regulæ, & post hæc González glossa a numero 89. ait huiusmodi Beneficium non dici Beneficium curatum, nec uti tale regulandum, &c.
- 109 Alij sic concordant opiniones. T quod ad effectum, ut de tali cura sit facienda mentio in impetratione, tale Beneficium censeatur curatum, ad effectum vero incompatibilitatis, & cap. licet canon. non censeatur curatum, ita Staphil. de licetis gratis, tit. de qualitat. & statu Beneficiatorum. §. de qualitate Benefic. quæ sunt curatæ, n. 3. Rebuffus in praxi tit. de dispensatione ratione etatis, verb. etiam si curam. Bursatus consil. 352. num. 23. & 24. lib. 4. Ioannes Gutierrez allegatione 8. Zechus de republic. Ecclesiastica, cap. 28. de Parocho, sub num. 2. Emanuel Rodriguez. in sum. 1. tom. c. 31. num. 6. Vega 1. parte summa cap. 36. casu 28. & P. Ledesma in sum. 2. part. tract. 7. cap. 1. 12. conclus. 7. difficultate.
- 110 Et Sarnen. in regul. de idiomate, quæst. 11. t. vers. & ideo, ait ad effectum illius regulæ ceteri curatum, licet non ad effectum incompatibilitatis. At Hier. Gabriel. consil. 191. t. lib. 1. cum Felin. supra tenet gratiam.

tiam talis Ecclesiæ curatæ habitu non esse surreptitiam, vel obreptitiam, si de cura mentio facta non est, vel est narratum, quod est sine cura contra Staphil. & Rebuffum ubi proxime, maxime, cum per plures annos Ecclesia Parochianis caruit, & verisimiliter nulla spes adest, ut actum recuperet, quicquid concludi debeat, cum Ecclesia pauco ante Parochianos amisit, & adest probabilis spes recuperationis actus: quo casu Hier. Gabr. ibi videtur contra inclinare, & n. 20. ait, quod ad obtinendam Ecclesiam habitu curatam, etiam minor. 25. annis est idoneus, cum Bonifacio ubi sup.

Et in vna Firmana Parochialis 16. Decem. 1558. coram D. Quiroga, fuit resolutum. Quod si in supplicatione impetrationis Parochialis, quæ curam habebat animarum habitu, & non actu, dictum est, quod Ecclesia eras sine Cura, gratia est surreptitia, si probabilis est spes Parochianos posse reuertere, cum non sit facta mentio Cura, c. 1. de verbor. significat. libro 3. si vero nulla erat spes redeundi gratia erit valida. Eod. dec. 32. in fin. Felin. supra in c. postulasti cum similit. quod si lapsi essent 40. anni sine Parochianis, tunc status Beneficij esset immutatus, & Beneficium erit simplex, & cum de Beneficio de prebend. in 6. Staph. 8. forma expectatiuarum, numer. 5. hæc in d. decif. Firmana, sequitur Bursatus d. consil. 352. in fin. & Flam. Paris. de resignatione, lib. 10. quæst. 2. num. 87. & 88.

Iuxta quam decisionem videtur intelligenda alia in vna Telefina Beneficij, vltima Ianuar. 1590. coram D. Seraphino, in qua fuit resolutum, Quod de Cura habitu Beneficij, quod erat Parochiale, & Parochiani recesserunt propter incursiones latronum, debet fieri mentio, ex Card. d. consil. 48. Staphil. & Rebuff. supra citatis, n. 109. & si si Beneficium narratur esse sine Cura, gratiam non sustineri, &c. Hæc inquam decif. videtur intelligenda iuxta d. decisionem Firmanam, quando est probabilis spes parochianos posse reuertere, ut videtur esse in isto casu, in quo Parochiani recesserunt, propter incursiones latronum, nam adhibito remedio huic malo per superiores, & potestates, probabile est reuerfuros in patriam suam, & locum.

Et alias in vna Lucen. Sarganen. t. prioratus 11. Febr. 1591. coram D. Seraphino, fuit dictum. Quod non est gratia surreptitia, ex eo, quod Ecclesia Parochialis habitu non actu narratur sine Cura, quia tunc non est necessaria Cura expressio. Felin. d. c. postulasti, n. 1. & d. c. in nostra cor. 10.

Hæc sunt, quæ in hac re t. a Doctoribus tradita inuenio, in qua mihi dicendum primo, quod dicta Beneficia curata, si verisimiliter nulla spes adest, quod actum recuperent, & maxime, si lapsi sunt 40. anni sine Parochianis, censentur absolute, & in omnibus simplicia, ex Felin. Hieron. Gabr. Rota in d. Firmana, & alijs supra, & sic, licet non narretur talis cura habitu, vel narretur esse sine cura, gratia non erit surreptitia, iuxta ipsos, & Zechum de Benef. & Pensio. cap. 9. numer. 2. nec in eis habebit locum dispositio dict. cap. de multa, & dict. cap. licet canon, iuxta Feder. Abb. & alios relatos sup. nec habebit locum dispositio S. Concilij Tridentini, sess. 24. cap. 18. de reformat. de faciendo concursu, ut per Zerolam supra. Et ita, ut existimo, huiusmodi Beneficia prouidentur Romæ, tanquam simplicia sine præuio concursu, & etiam in partibus, nec erit necessaria ætas 25. annorum, sed sufficit ætas requisita ad beneficia simplicia obtinenda, ex Bonifacio supra, & Hier. Gabr. d. num. 20.

Et tandem ad nostrum propositum deveniendo
 116 ¶ videntur posse provideri à Nuntio, ex dict. sua
 facultate, si non excedunt valorem in ea taxa-
 tum.

117 Secundo, quod si est spes probabilis recuperatio-
 nis actus, non sunt lapsi 40. anni sine ¶ parochianis,
 tunc, licet ad effectum d. c. licet canon. non conferan-
 tur curata, quia cessat ratio illorum iurium, ex Feder.
 Abb. Glossat. Staphil. Rebus. & aliis citatis supra, ta-
 men ad alios effectus videntur censenda curata, ex
 supra allegatis, maxime in terminis, & casu Ioannis
 Gutierrez d. allegacione 8. num. octavo, ut ad effectum,
 quod debeat fieri mentio de tali Cura, alias gratia sit
 nulla ex Cardin. dist. conf. 48. Staphil. & Rebus. su-
 pra. & dict. decis. Firmiana, & Telefina, & Bursato, &
 Flam. Paris. supra, & ad effectum concursus de quo
 in d. decreto Concilij cap. 18 & ad effectum ætatis,
 &c. unde non poterunt à dicto Nuntio provideri,
 quantumcumque non excedant valorem taxa-
 tum.

118 Quod tamen attinet ad effectum regulæ ¶ de idio-
 mate, admonco, Rotam in vna Calagurritana Pa-
 rochialis de S. Pia. 4. Decemb. 1556 coram D. Oratino
 pro maiori parte tenuisse, Quod regula de idiomate nō
 habebat locum in ista Parochialis, quæ nullo habebat
 Parochianos, quia regula in effectu respicit exercitium
 curæ, & quia, si nulli sunt Parochiani, nullum cadit idio-
 ma, nec obstat, quod possunt superuenire, quia incertum
 est, cuius idioma erunt qui superuenerint, &c. Sequi-
 tur Mandos. d. 9. 1.

119 Sed ista consideratio solum ¶ videtur posse proce-
 dere in locis, qui sunt in confinio diuersorum idio-
 matum, ut in locis Alauæ, Vizcayæ, & Guipuzcoæ d.
 diocesis Calagurritanæ, & de dicta regula de idioma-
 te, ultra Sarnen. Mandos. & alios ibi late agit per Ho-
 iedam supra 7. 24. a. n. 43.

120 Imo etiam ad effectum incompatibilitatis, ¶ & d.
 cap. de multa. in hoc secundo casu beneficia curata
 habitu videntur censenda curata, ex sententia Gre-
 gorij XII. & S. Congregationis Concilij, in sequen-
 ti declaratione super cap. 17. sessione 23. de reformat. S.
 D. N. Gregorius XIII. audita relatione Congregationis
 Concilij declarauit Parochialem, quæ habitu tantum, &
 non actu Curam habet, comprehendere verbis huius cap.
 121 quæ sane declaratio videtur ¶ intelligenda in dict.
 secundo casu, quando est spes probabilis recupera-
 tionis actus, nec sunt lapsi quadraginta anni sine
 Parochianis, non vero in primo casu, de quo nume-
 ro 115.

122 beneficia autem simplicia, ¶ quæ parochialem ha-
 bent annexam secundario & accessorie, certum est,
 non censi curata sed simplicia, Felin. in c. in nostra
 cor. 10. de rescript. Decius in c. ad aures, num. 13. eodem.
 Sarnen. d. reg. de idiomate. quest. 11. Menochius de ar-
 bitrariis libro 2. casu 201. num. 67. & dicitur infra 11.
 part. capit. 4. numer. 192. & vltima parte capit. 2. nume-
 ro 12.

123 Vnde in vna Zamoren. Archidiaconatus ¶ coram
 D. Rubéis de anno 1569. fuit resolutum: De ista Cu-
 ra habitu per viam annexionis non esse, necessario fa-
 ciendam mentionem in gratia, seu impetratione, nec in-
 ducere incompatibilitatem, Anchar. Gemin. & Probus
 ad Monach. in c. super eo. de Præbend. in 6. Bonif. in
 Clemen. vnica, de off. Vicarij, contra conf. 33. Card. de
 quo per Felin. in c. postulasti in princ. de rescript. quod
 non est verum, nec in curia seruatur, &c.

124 Et sic ista beneficia simplicia, quæ Parochialem ¶
 habent annexam secundario, & accessorie, poterunt

à d. Nuntio provideri si simul cum annexo non exced-
 unt valorem suæ facultatis, secus, si annexio facta
 esset æque principaliter ex dictis infra vlt. part. c. 2.
 num. 37.

125 Similiter etiam Beneficia ¶ simplicia, quæ ex con-
 stitutione, vel consuetudine Ecclesiæ habent onus
 gerendi vices Curati in sede illius vacante, non sunt
 curata, quia propter solum exercitium curæ accide-
 tale, ille vices gerens non dicitur habere beneficium
 curatum, Oldrad. conf. 102. Felin. dist. cor. 10. Decius
 dist. cap. ad aures num. 14. Sarnen. d. quest. 11. & Meno-
 chius supra numero 68. & ideo talia beneficia recte
 poterunt provideri à Nuntio, si sunt infra dict. valo-
 rem.

126 Et idem videbatur in beneficiis ¶ simplicibus quæ
 habent onus perpetuum administrandi Sacramenta,
 & adiuvandi Rectorem, nam ex isto exercitio Curæ,
 iure penes alterum remanente, non debet censi
 beneficium curatum.

127 Sed videtur obstat declaratio S. Congr. 2. & 3. ad-
 ducta supra 3. part. c. 2. sub nu. 167. ex quibus apparet
 istos teneri personaliter residere, sicut veri curati, &
 ibi diximus, & sic ista beneficia censentur tanquam
 curata.

128 Et illa beneficia, quæ Curam animarum, ¶ habent
 annexam, etiam si per plures administrantur, videntur
 esse Curata ad hunc effectum quibus infra 9. part. c.
 2. sub 7. a. n. 175. & tanquam curata obligant ad resi-
 dentiam personalem, ex c. 1. sess. 23. de reformat. & dixi-
 mus d. c. 2. a. num. 164.

129 Tertio dubitatur, ¶ an Nuntius possit providere
 beneficia litigiosa, & respondetur, non posse ex c. 1.
 & 2. ut lite pendente, lib. 6. ut de Legato à latere dixi-
 mus supra, a. num. 56.

130 Videbatur tamen posse Nuntium ¶ providere be-
 neficia litigiosa, ex clausula suæ facultatis infra ad-
 ducta numer. 134. ex qua potest in suis provisionibus
 apponere derogationes, & clausulas necessarias, &
 opportunas, ac in literis Apostolicis concedi, & ex-
 tendi solitas, & sic poterit apponere clausulam, quæ
 in literis apostolicis apponi solet, & super eo inter
 aliquos lit. &c. de qua supra 4. part. cap. tertio nume-
 ro 31.

131 Sed adhuc dicendum est, non posse Nuntium ¶ pro-
 uidere beneficia litigiosa, non obstante dict. clausula
 suæ facultatis, quæ non videtur intelligenda de clau-
 sulis in literis apostolicis apponi solitis, quæ su-
 muntur ex supplicatione, in qua specialiter sunt con-
 cessæ, ut ista, sed de clausulis in literis apostolicis
 concedi, & extendi solitis, absque speciali concessio-
 ne in supplicatione facta, ut est illa, seu si venerabi-
 li, &c. & ita huiusmodi clausula de lite non solet ap-
 poni in provisionibus Nuntij, nec illa clausula fa-
 cultatis Nuntij est intelligenda, ut possit derogare
 dispositioni iuris communis.

132 Quarto dubitatur, ¶ an d. facultas Nuntij compre-
 hendat etiam beneficia vacantia in mensibus Ordi-
 narij? In quo dicendum est, quod sic, ut resoluit Ro-
 ta in vna Compostellana, ut per Crescen. decis. 3. de
 privilegijs, in qua fuit dictum, Facultatem Nuntij
 conferendi Beneficia comprehendere etiam vacantia in
 mensibus Ordinarij, non obstante regul. quæ dando octo
 menses expectantibus, disponebat, quod in ceteris qua-
 tuor Ordinarij libere conferre valerent, quia tum in il-
 lis Papa providere posset, & cum Ordinarij concurrere,
 idem & in Nuntio, qui auctoritate Papa potestatem
 habet conferendi. argum. capitulo si apostolica, de
 præbend. in 6. & quia omnia nostra facimus, quibus
 autho-

authoritatem impartitur, & argum. leg. solet cum similit. ff. de iurisdictione omnium iudicum, & quia regulam voluit tantum in illis 4. mensibus tollere impedimentum expectantium, nisi in regula renocarentur omnes facultates, & indulta conferendi. Hæc in d. decis. sequitur Anast. Germonius de indultis Card. §. ac irritum, n. 42. facit etiam c. si a sede Apostolica de Prebend. in 6. & quod dictum est de Legato à latere supra à n. 40. & post hæc tradit Góñez de d. §. a n. 52. qui tamen n. 55. ait, quod hodie, vt à peritis audiuit. Nuntius habet facultates limitatas, vt cum Ordinariis in suis mensibus concurrere non possit, quod certe non apparet in prædicta facultate, & ita videtur sine fundamento, quomuis verum sit, quod non solent Nuntij cum Ordinariis concurrere.

Id tamen solum procedet hodie in Beneficiis vacantibus in quatuor mensibus Ordinarij non habentis alternatiuam, secus in vacantibus in sex mensibus alternatiuam Episcopi eam habentis propter decretum irritantis in ea oppositum, quod ligat Nuntium, & etiam Legatum à latere, vt supra dictum est, à n. 45.

Sed licet id ita sit, videtur Nuntium posse t. derogare d. decreto irritanti alternatiuam, ex clausula suarum facultatum ad fin. que sic ait. Decernentes de omnibus facultatibus, & concessionibus prædictis, etiam cum derogationibus suspensionibus, indultis irritantibus, aliisque decretis, & clausulis de cessariis, & opportunis, ac in literis Apostolicis concedi & extendi solitis, in quibuscunque partibus Regnis, Præfatis, & c. ut in dictis facultatibus Nuntij Speciani.

Cum ergo ex ista clausula Nuntius possit in suis gratiis, & concessionibus apponere derogationes, ac clausulas necessarias, & opportunas, poterit in suis prouisionibus apponere derogationem dicti decreti irritantis alternatiuam, maxime cum possit etiam apponere derogationes, ac clausulas in literis Apostolicis concedi, & extendi solitas.

Vnde poterit apponere clausulam, quæ in t. literis Apostolicis super prouisione Beneficiorum apponi solet, seu si venerabili Fratri Episcopo, &c. per quam derogatur alternatiuam, vt supra dictum est. 1. à n. 17. ex Menoch. cor. §. 83. n. 35. lib. 1. & Anast. Germon. de indultis Cardinalium, §. alioquin, num. 32. & sic clausula ista, seu æquipollenti per Nuntium apposita valida esset eius prouisio de Beneficio etiam vacante in mense alternatiuam Ordinarij illam habentis.

Sed per clausulam, t. seu si venerabili, quæ solet apponi in prouisionibus Nuntij, non videtur derogari alternatiuam, nam solum dicitur, seu si venerabili Episcopo, vel quibusvis aliis communiter, vel diuim ab eadem Sede indultum quod ad receptionem, vel prouisionem alicuius minime teneantur, & ad id compelli non possint. Per quæ verba non derogatur alternatiuam, cū desint illa, quæ in literis Apostolicis addi solent, quod quæ de huiusmodi, vel aliis Beneficiis Ecclesiasticis ad eorum collationem, prouisionem, præsentationem, seu quamuis aliam dispositionem coniunctam, vel separatim spectantibus, nulli valeat prouideri per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia d. Sedis indulgentia generali, vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam, vel totaliter non inferam effectus huiusmodi gratia impediri valeat quomodolibet differri.

Adhuc tamen videtur valere prouisionem Nuntij de Beneficiis vacantibus in t. mensibus alternatiuam

Episcopi, etiam si in literis, & prouisione non sit ita extensa d. clausula, seu si venerabili, nam in derogationibus in eius facultatibus ad finem habetur extensa.

Quinto dubitatur t. an in prouisionibus Nuntij sit facienda mentio, & expressio dispositiue de mense vacationis sicut in prouisionibus Papæ iuxta reg. de mense, credo, quod sic, nam & mens, ac ratio regulæ, de qua supra. 1. n. 647. procedunt etiā in prouisionibus Nuntij, & optime faciunt tradita per Sarnen. in reg. de valore. 9. 2. Crescen. decis. 10. de rescriptis, & per Mandosij. reg. 34. 9. 50. & Rotam decis. 206. part. 1. diuersorum.

Ex quibus in vna Vlisbonen. Beneficij 4. Decem. 1600. coram Dominò Pamphilio fuit resolutum, quod valor obento um est exprimendus etiam in prouisionibus Legatorum, alias gratia est nulla ex reg. de valore, &c.

Sexto dubitatur stante regula 2. t. Cancellariæ supra adducta cap. 1. num. 212. per quam referuantur omnia Beneficia vacantia Sede Episcopali vacante, an Nuntius possit prouidere Beneficia 24. ducatorum vacantia in Episcopatu, cuius Sedes vacat, maxime in mensibus alias ordinariis, & certe ego non video quomodo Nuntius iuxta supradictam facultatem possit illa prouidere cum sint reseruata vt vacantia Sede Episcopali vacante, & ratione Sedis vacantis per d. regulam, & sic alias quam ratione mensium Apostolicorum.

Potest enim Beneficium esse reseruatum pluribus t. reseruacionibus. Felin. in cap. in nostra cor. 6. de rescriptis. Aneas de Falcon. de reseruacione. 4. quæst. principalis effectus 44. Cassad. dec. 9. de Prebend. Ferretus consil. 17. n. 2. & Mandosij. de signatura gratia titulo de indulto conferendi Beneficia reseruata versiculo, an autem, & regula 31. quæst. 14. & dicitur supra cap. 1. n. 540. si cut potest t. quis esse excommunicatus pluribus excommunicationibus, & suspensus pluribus suspensionibus, quamuis Ripa respons. 15. n. 3. lib. 1. dicat Beneficium, quod iam fuit reseruatum, non videri amplius posse reseruari. Et Nuntius non potest prouidere Beneficia alias, quam ratione mensium Apostolicorum reseruata.

Et est ad propositum t. optima decis. Caputaquen. 85. part. 2. omnino videnda, & doctrina Mandosij, ubi proxime, quamuis sciam Nuntium illa prouidere in quocumque mense vacent, vt vidi in aliquibus Beneficiis huius Episcopatus, quæ vacarunt Sede Episcopali vacante.

Septimo dubitatur, quando duo Beneficia simplicia, seu præstimonialia t. sunt annexa, quorum simul fructus excedunt dictum valorem 24. ducatorum, singulorum vero non excedunt, an possunt à Nuntio prouideri in quo distinguendum censeo, quod si vnum ex illis vnitum est alteri accessorie, & per viam incorporationis, t. tunc non potest Nuntius prouidere, quia dicta vnio operatur extinctionem tituli, & nominis Beneficij vniti, & iudicatur, vt prædium illius, cui fuit vnio, t. vt fuit resolutum in causa Herden. pensionis. 6. Martij 1595. & sic non datur vacatio Beneficij vniti, & vnum tantum est Beneficium, cuius fructus excedunt 24. nam & fructus Beneficij vniti sunt fructus Beneficij principalis, cuius est quasi prædium, vt dixi, & in impetratione non est opus exprimere vnium, sed principale, vt dicitur late infra vltima part. capitulo 2. à numero 12.

Si vero vnio facta est t. æque principaliter, t. tunc

h h 2

Nuntius poterit illa prouidere, si singulorum fructus non excedunt d. valorem 24. ducatorum, quantumvis amborum simul excedant, sicut potest vni simul conferre duo Beneficia separata, quorum singula non excedunt d. valorem, quantumvis ambo simul excedant.

¹⁴⁶ Et ratio est, quia dicta $\dagger$ vno nihil aliud operatur, nisi quod Rector vnius sit Rector alterius, vtrumque tamen Beneficium manet Beneficium, sicut erat, & proprios redditus agnoscit, & gaudet suis privilegiis, vt fuit resolutum in d. Herden. & quod sic fructus veniunt exprimendi separati, & de vtroque Beneficio annexo aequae principaliter oportet facere mentionem in impetratione, & dicetur d. c. vltima partis d. n. 37.

¹⁴⁷ Octauo dubitatur, quomodo accipiat ducatus $\dagger$ auri de camera, & cuius valoris sit? Et breuiter Resp. ducatum auri de camera esse vnum scutum auri in auro, & vnum argeuteum, seu Iulium, & sic valet in Hispania 434 morapetinos.

¹⁴⁸ Ad quod est decisio Rotae in vna Conchen. pensionis 28. Iunij 1585. coram Do. $\dagger$ Orano, quo sic ait. Dubitatum fuit praesupposita reservatione pensionis, in ducatis Camerae Apostolicae, an solutio illius fieri debeat ad rationem 375. morapetinarum, an vero ad rationem 434. Domini 28. Iunij 1585. censuerunt pensionem in ducatis ad rationem 434. morapetinarum soluendam, & ratio fuit, quia, cum agatur de pensione in ducatis auri de camera a Papa reservata, solutionis aestimatio fieri debet iuxta valorem consuetum in loco eam assignantis, Abbas in c. quanto column. vltim. de iure iur. Sarnen. super reg. de valor. q. 8. Gigas de pensio. resp. 26. n. 4. attenditur autem consuetudo loci, vbi traxit originem res, de qua videri oportet. Auid. decis. 2. quae sequitur Feli. in c. ad aures, n. 13. in fin. de rescriptis. nec facit praeterea obseruantia in contrarium, quia, cum habemus claram, & expressam Papae pensionem reservantis voluntatem, non est locus obseruantiae interpretatiuae. Aretinus conf. 84. num. 5. & conf. 115. num. 2. maxime, cum illa sit fundata in confessione pensionarij, qui ideo se recepisse dicit pensiones in praeteritum ad rationem valoris ducatorum Hispaniae, quod Beneficium expertus fuit in illa persoluenda non expeditis literis faciliorem, siquidem voluntaria acceptatio, vel non est habenda ad necessitatem lib. 2. c. de his qui sponte l. voluntariae. C. de excusatio. tutorum. Parisius conf. 37. num. 35. lib. 4. neque styl. habita est ratio, quoniam non est uniformis, cum testes super eo hinc inde examina in non conueniant, & sententia circa illum sit diuersa; minus obstat, quod mandatum ad consentiendum pensioni non exprimat speciem ducati, quia istud respicit validitatem reservationis, & ita decisum.

¹⁴⁹ Et in vna $\dagger$ Acherontina fructuum 20. Februarij 1595. coram Dom. Blancheto fuit resolutum, pensione ducatorum auri de Camera reservata soluenda Neapolitana, solutionem faciendam esse in scuto auri in auro, qualis currit in Cancellaria, addito vno Iulio, quod scuto deficiente debere solui eius valorem, prout currit Neapolitana, &c.

¹⁵⁰ Quod etiam fuit resolutum in vna Aretina pensionis 20. Febr. $\dagger$ & 17. April. 1598. coram D. Lita, vbi aliae decisiones allegantur, nempe pensionem reservatam de ducatis Camerae, in eiusdem ducatis soluendam esse, hoc est vnum scutum aureum eorum, quae currunt in Cancellaria, & vnum Iulium pro quolibet ducato, vel si solutio fiat in alia moneta, quae potest fieri, si ducati de Camera in loco faciendae solutionis non reperiantur, debere solui tantundem, etiam quod solutio sit destinata

fieri in partibus, vbi ducati plus, vel minus valuerunt, quam in Curia Sarnen. de valore q. 8. circa fin. & Gigas de pensio. q. 98. &c.

Quantumvis alias $\dagger$ in reservatione ducatorum, non dicendo de Camera attendendus esse valor currens in loco Beneficij, vt per Gigan. conf. 58. alias responso. 49. de pensio. post Belenz. de charitativo subsidio. q. 89.

Et in terminis facultatis Nuntij, quod quoad valorem $\dagger$ monetae attendatur quanti valet in Curia ducatus de Camera, fuit resolutum, in vna Iacen. portionis 15. Aprilis 1595. quae est decisio 18. Caesaris de Grassis n. 5.

Nono dubitatur. $\dagger$ an in d. valore, in quo fructus rationalis residentiae percipi soliti, & distributiones quotidianae computantur, sint etiam computanda incerta, vt emolumenta funeralium, & anniuersariorum quae non sunt dotata, sed voluntaria, nam de emolumentis anniuersariorum, & missarum, quae sunt dotata, $\dagger$ quae Abulae dicuntur communes, & de distributionibus quotidianis certis, non est dubium esse computanda, vt apparet ex verbis dictae facultatis relatis, Cosinas $\dagger$ pragmat. sanctione titul. quo tempore quisque debeat esse in choro, verb. distributiones Suarez 5. tom. disputat. secunda, sect. 1. numero 30. ad fin. nam & anniuersaria fixa testamento vel donatione relicta computantur in valore Beneficij, Vvamefius confilio 22. 7.

In quo dubio breuiter $\dagger$ Respon. negatiue, nisi incerta ista sint solita locari singulis annis pro certa quantitate, aut alias communiter redigantur, seu redigi possint ad certam summam, nam tunc incerta ista redduntur certa, & sic debent computari in valore facultatis Nuntij, saltem vt fructus, seu distributiones ratione personalis residentiae percipi soliti ad tradita per Felin. in cap. ad aures, numero 14. & Ripam 29. de rescriptis. Seluam de Benef. 3. p. 9. n. 12. Rebuff. de congrua portione n. 83. & 85. & de nominatio. q. 9. n. 4. alias 40. Rotam dec. 5. a. n. 7. parti secunda diuersorum, & Caesar de Grassis decisione 117. numero duodecimo.

Et pro hac resolutione, $\dagger$ est decisio Rotae in vna Maioricens. Capellae 15. Iunij 1592. coram D. Orano, quae tangit etiam alia ad propositum, & sic ait, fuit resolutum Ecclesiam B. Mariae orphanorum Maioricens. sub facultatibus Nuntij Apostolici in partibus Hispaniarum residentis comprehendendi, quia nullos habet fructus, vt deponunt testes, qui illi deseruerunt, Garausu per 3. artic. Petrus Angles quartus testis iuxta 7. 8. 9. notus testis ad 7. 8. 9. & 23. vbi subdit illam nihil habere in redditibus, neque censibus, Iacobus Andreas ad 7. 8. & si qui illius sint redditus, consistunt in elemosinis, quae cum sint voluntaria, non connumerantur in fructibus. Abb. in Rubrica de Parochiis num. 3. multo autem minus, quia deseruiunt alendis pueris, Cacialupus, de pensio. q. 26. Sarnen. in reg. de valore, q. 4. post princip. & fructus non dicuntur nisi qui supersunt deductis oneribus, atque ita subtrahitis istis expensis, Rota decisione 69. de concessione Praeb. in antiquis Decimis consilio 156. numero 2. non obstat, quod, etiam si redditus consistant in elemosinis, atque ita incerto, nihilominus, ex quo solent pro certa annua pensione locari, vt probant testes 10. & 14. computantur in fructu, & consequenter in valore iuxta tradita per Anchar. Clem. vn. de concess. Praeb. sub numer. 62. vers. sed aduerte. vbi subiicit exemplum de Ecclesia percipiente oblationes annuatim ultra 200. aureos, & de Ecclesia solita colligere ex elemosina annua quingenta, quaestiuando per

Prouin-

Provinciam, Felin. in c. ad aures. nu. 14. Ripa numero vigesimo nono de rescriptione, ubi sustinet incertus esse certos, quando sunt soluti pro certa pensione, quia locatio, de qua testes, restringitur ad elemosinas solitas fieri in Civitate Maiorice, ad rationem librarum illius Regionis 24. & sic ad rationem 13. ducatorum auri de Camera, qui sunt intra facultates Nuntij, & Anchar. presupponit locationem solitam fieri singulis annis, ita quod omnino sit certa, hac autem locatio probata fuit via facta, illoque fieri potuit quod sequentibus annis non tanti elemosina locarentur, & earum quantitas remaneret sub incerto, & cum lo. m. Segui veniat obiectum ad annullandam gratiam Nuntij tanquam providentis contra suas facultates, debet concludenter probare excessum valoris per 10. annos ante gratiam Achil. dec. 2. de valore, Sarnen. ead. reg. quæst. vlt. testes autem pro sua parte inducunt hoc non probatum, nam, quamvis aliqui ex illis deponant articulum, super valore fructuum olei & leguminum conceptum esse verum, tamen non concludunt, nisi pro uno anno, quo confraternitatis administrationi d. Capella præfuerunt, nec concludunt super isto valore cum ista qualitate, quod tanti fructus remanerent deductis oneribus & expensis pro beneficiario, sed loquuntur de oneribus in colligendis elemosinis gloss. Hispanus ad reg. Cancel. 22. in fine Straphil. de literis gratiarum 9. forma. n. 64. Sarnen. ad regulam de valore. q. 8. numero 3. Cresc. dec. 2. de probatio.

17 Et conducit decisio t. Rotæ in causa Mediolanensis. Parochialis 26. Octob. 1598 coram D. Seraphino, in qua fuit dictum, quod ea quæ voluntarie solvantur, ut elemosina, non veniunt computanda in fructibus. Abbas. in Rubric. de Parochialis n. 3. &c.

Decimo dubitatur, t. an in d. valore facultatis Nuntij fiat computandi redditus, & emolumenta competenti Beneficiario ratione Capituli Beneficiorum, in quod quilibet Beneficiatus proprius habet ius intrandi, ut est in hac Civitate Abulen. Capitulum S. Benedicti, & in civitate Salamantina Capitulum S. Marci, quod est Capitulum Beneficiorum civitatis, in quod omnes, & soli Beneficiati Civitatis servientes per se suo Beneficio habent ius intrandi, & simile Capitulum est in oppido de Arebalo, & Olmedo huius Diocesis, quæ Capitulum ex variis dotationibus, & annuerariis, seu Missis relictis habent suos redditus inter ipsos Capitulares dividendos, &c.

19 Et videbatur esse t. computanda, ex quo in d. valore fructus ratione personalis residentie percipi soliti computantur, & dicta emolumenta sunt certa.

10 Nihilominus tamen t. dicendum est breviter non esse computanda, nam reuera illa emolumenta, & redditus non competunt ratione, & iure beneficii, sed Capituli, & servitij illius, quod est diversum & distinctum à Beneficio, licet ratione Beneficij habeat ius in illud intrandi, si velit; unde non possunt dici redditus, seu emolumenta beneficii, Rebuff. de congrua portione, numero 88. & seq. Rota decisio. 5. n. 8. p. 2. diversorum, & facit decisio 49. de concessione Prab. alias 583. in antiquis. Accedit quod non eo ipso, quod habet beneficium, est de illo capitulo, sed habet ius, ut admittatur, si petit.

11 Maior est difficultas, t. an sint computandi in d. valore fructus, qui in Diocesi Carthaginen. & Conchen. dicuntur tertiaria, nempe tertio, vel quarto quoque anno per turnum competentes Beneficiario ratione collectionis omnium decimarum, & ra-

tio difficultatis est, nam, quamvis illæ dentur pro labore dictæ collectionis, & sicalias dici non possunt fructus beneficii, Put. dec. 489. n. 2. 3. 4. & 5. lib. 2. tamen in d. valore videntur computandi, quia dantur propter beneficium, & sunt ad instar fructuum ratione personalis residentie percipi solitorum, & distributionum, quæ etiam dantur beneficiario ratione laboris, & tamen computantur in d. valore &c.

Nihilominus tamen verius existimo d. tertiarias non esse computandas in illo valore, nam, quamvis competant propter beneficium, competunt tamen ratione laboris temporalis, qui etiam cadit in laico, & est diversus à labore servitij Beneficij &c.

Vndecimo, t. an de dicto valore sint deducenda stipendia Missarum, verbi gratia, Capellania, seu beneficium annuatim valet plusquam 24. ducatos auri de Camera, habet tamen onus duarum, vel trium Missarum in qualibet hebdomada, quarum Missa stipendiis, seu quitantiis deductis, non remaneat 24. ducati.

Et videtur esse deducenda, t. nam in computando valore debent deduci onera, & alias articulus super valore esse ineptus, quia debet dicere, quod valet tantum, oneribus deductis. Rota decis. 60. de concess. Prab. in antiquis, Fel. in d. c. ad aures, n. 13. 12. concl. Sarnen. reg. de valore q. fi. Rebuff. de nominatio. q. 9. n. 38. alias 33. Gigas de pensio. q. 89. n. 1. & 2. Ferretus conf. 354. n. 15. practicabilia Rotæ n. 129. impressa ad fin. partis decisionum diversorum, & Crescen. decis. 2. de probatio. Rota decis. 189. numer. 2. & decis. 298. p. 1. diversorum, & in d. decis. Maiorice. supra adducta numer. 156. & aliis multis, & Castad. decis. 19. de Prab. ubi habetur deducenda esse de valore salaria cæterorum presbyterorum, qui ultra Rectorem sunt necessarii.

Nihilominus tamen verius existimo non esse deducenda, nam, cum in facultate ista Nuntij computentur t. fructus etiam ratione residentie personalis percipi soliti, ac distributiones quotidianæ, computandi erunt omnes fructus Capellanice, seu Beneficij, quos titularis integros percipit adimplendo per se onera Missarum, quamvis ad effectum regulæ de valore sint deducenda dicta stipendia Missarum, saltem si non requirat residentiam, & servitiu personale, quia in eo solum consideratur, t. quod Beneficium valet in portatis libere, & in absentia ab Ecclesia, ubicumque ille sit, Oldradus conf. 118. Glossa reg. 60. ad fi. Rebuff. de nominatio. q. 9. n. 42. alias 39. Achil. decis. 401. seu i. super reg. de valore puteus dec. 464. l. 1. & 211. l. 3. Mohed. decis. 16 de Prab. alias 182. t. Cæsar de Grassis dec. 118. & 120. & Sarnen. d. 167. q. fin. quem sequitur Ioan. Gutierrez Cano. q. l. prima cap. 39. numero 68. quamvis ipse Sarnenius in eadem reg. de valore q. 8. dicat quod valor beneficiorum debet considerari secundum quod valet in portatis in vrbe.

Sed male, ut in d. dec. valor enim beneficii consideratur secundum locum, ubi est beneficium. Oldradus conf. 168. n. 1. Rebuff. d. q. 9. numer. 46. alias & conf. 16. vers. penul. & quod ibi valet in portatis liberum ab omnibus impensis, Rota decisione 548. parte diversorum.

Dixi t. si non requirat residentiam, & servitium personale, quia si illam requirit, non videtur deducenda dicta stipendia, ex quo per se ipsum celebrare tenetur, Castad. d. decis. 19. de Prab. ad princ. & procedit quod tradit Ioannes Nicolaus Gimon. in enchiridio

beneficiorum titu. quarto, capite quinto num. vigesimo-quarto.

170 Duodecimo dubitatur, *†* an Nuntius possit providere beneficium, quod valet plus quam viginti-quatuor ducatos, est tamen grauatum pensione, qua deducta non valet dict. 24. ducatos, & videtur, quod sic, nam, vt supra dictum est numero 164. fructus, & redditus Beneficij intelliguntur, deductis oneribus, & sic Gigas d. questio. 89. numer. 1. ait, quod fructus, & redditus Præbendæ considerari debent, detracta pensione.

171 Nihilominus, *†* tamen resp. negative ex Put. dec. 202. lib. 3. vbi ait, *pe. sionem non deduci de fructibus, vt excusetur mala valoris expressio, quia non est onus perpetuum, & solum onera perpetua debent deduci.* Belenz de charitativo subsidio. q. 37. quicquid dixerit Gigas d. q. 89. & quod dicitur, quod fructus intelliguntur, deductis oneribus, intelligi de oneribus perpetuis, & non temporariis, vt est pensio. Idem Rota dec. 185. l. 3. parte 3. diuersorum, & Vestanus 184. libro secundo in manuscrip. vbi dicitur, *†* quod, licet pensio deducitur quoad solutionem annuatim pro tunc, non tamen deducitur de valore exprimendo, sed debet exprimi sine eius deductione, quia non est onus perpetuum, ex ratione Gomezj in d. reg. de valore. q. 1. & 3. quod etiam tradit Gambar. de offic. legat. lib. 6. nu. 169.

172 Vnde infertur, *†* quod, si beneficium esset grauatum pensione perpetua, qua deducta, non excederet valorem 24. ducatorum, posset per Nuntium provideri, sicut deduceretur de valore exprimendo & ad saluandam gratiam à mala expressione valoris. Guidobonus, dec. 19. & fuit dictum in Valentina pensionis 25. Iun. 1601. coram D. Millino de qua sup. l. p. c. 5. nu. 564.

173 Decimotertio dubitatur, *†* an sit deducendum subsidium, & excusatum, quod ex concessione Apostolica Regi soluitur, verbi gratia beneficium excedit valorem 24. ducatorum auri de Camera, deducto tamen eo, quod soluit ratione subsidij, & excusati, non valet d. 24. ducatos, an Nuntius possit illud providere, &c.

175 Et videtur, quod non sit deducendum, *†* & consequenter Nuntius non possit tale Beneficium providere, nam subsidium, & excusatum, non est onus perpetuum, sed temporale, cum solum regi concedatur ad quinquennium, & sic non est deducendum de valore, ex dictis dubio præcedendi.

176 In contrarium tamen facit, *†* quod licet regi concedatur de quinquennio in quinquennium, tamen, cum à tot annis solui consueverit, & semper soleat concessio prorogari, nec sit spes in contrarium reputantur onus perpetuum. Et ita tenuit Rota in vna Burgen. pensionis septimo Iun. 1585. coram D. Gipsio.

In qua, cum pars prætenderet illud, quod pro subsidio, & excusato, *†* Canonici solebat computari in valore ad excusandam expressionem valoris excessiui d. Canonici, super quo pensio erat imposita, in fine sic dicitur, *que vero de subsidio, & excusato adducebantur Dominis non satisfaciebant, cū præsupposito tamen quod de tempore dictæ reservationis solueretur, quoniam de istis, itaque de oneribus perpetuis, iudicandum esse existimabant.*

178 Sed quamuis ad effectum expressionis valoris probabile videatur *†* esse deducendum huiusmodi subsidium, & excusatum tanquam onus perpetuum ex dict. ratione, tamen ad effectum facultatis Nuntij, quæ est restricta & limitata, non auderem id admit-

tere, ad quod etiam faciunt decisiones Calagurritanæ Archipresbyteratus dubio sequenti adductæ.

Et in illo casu de expressione valoris in pensione *†* aduertendum est, non esse deducendum de valore totum subsidium, & excusatum, cum pensio debeat contribuere pro rata, vt supradictum est parte prima, capite 5. numero 171. sed illud, quod tangit titulari.

Decimoquarto dubitatur *†* an Nuntius possit vigore d. facultatis providere Beneficium, quod in modico excedit valorem 24. ducatorum, & an sextæ partis diminutio, quæ solet dari ad excusandam malam valoris expressionem, vt per Mandos. de signatura gratiæ, tit. de promissio. vers. Rota stilus, danda sit promissio Nuntij? & videbatur *†* respondendum affirmative ad Menoch. consi. 316. numero 9. l. 4. vbi ait, quod si iustus Beneficij valor, qui exprimi debuit, excessus esset, & is excessus fuit modicus, non vitatur gratia, &c.

Nihilominus *†* Respondetur negative ex eo quod *†* facultas Nuntij est restricta, & limitata ad Beneficia non excedentia dict. valorem, &c. & ita tenuit Rota in causa Calagurritana Archipresbyteratus 13. April. & 20. Maij 1587. coram D. Gipsio, vt in dec. seq. 13. April. 1587.

Gratiam Roderici iustificatam, & consequenter canonicandam esse Domini resolverunt, quoniam eius habilitates bene probantur. Difficultas sola versari videbatur circa valoris expressionem Archipresbyteratus, de quo agitur, nam si illius fructus non excederent ducatos 24. promissio Nuntij Apostolica preferenda veniet, sed ex dictis testium, & aliis adductis de contrario satis apparere D. dicebant, si quidem fructus huiusmodi in 52. fanecis tritici tantum consistant, ex quibus detractis omnibus oneribus faneca circiter 38. remanent, quas ad rationem decem regalium pro qualibet faneca vno anno cum alio comparato, non est dubium longe maiorem summam 24. ducatis constituere, hinc etiam facile dinoscitur eosdem fructus summam in promissione Apostolica expressam non excedere, & sic narratur in gratia Roderici esse veram; nec releuant testes pro Petro examinati asserentes, triticum tantum non valere, quoniam & si octo regalibus solum faneca vendi posset, atramen collatio Nuntij Petro non suffragaretur, quia opus esset probare Beneficium collatum taxam 24. prædicto Nuntio concessam excedere, Rota dec. 322. in fin. l. 3. cum aliis adductis per d. Calandrum & quod promissio facta ultra prædictam conferendi facultatem non teneat, est rex. in cap. cum de non sacerdotali de Præb. l. 6. tradit glossa singularis in c. quamuis l. 1. vers. vsque ad certam eodem tit. Card. in Clem. 1. q. 2. de Præb. Conar. qui alios citat. l. 3. vari. c. 20. n. 7. nam fines mandati diligenter custodiendi, qui stricti iuris sunt l. 1. diligenter. ff. mandati d. ca. cui de non sacerdotali, Rota dec. 17. de Procurator. in nouis, idcirco nec in modico excedi possunt. Tirag. de indic. in rebus exiguis feren. versicul. 87. dicit Barbacia, late Rebuff. in l. vn. 6. notab. à numero 5. de sententiis quæ pro eo, præsertim cum facultas conferendi Beneficia Nuntio concessa tanquam extraordinaria, & super indulta restringenda sit, Clem. 2. vbi glossa de officio Ordinarij, quam D. magis communiter sequuntur Saranen. regula de valore, questione secunda. Gambarus de officio legati libro 3. numero 24. ex his itaque patet ea, quæ dicuntur circa diminutionem sextæ partis dicti valoris, quam aliquando Rota concedit, applicari non posse. Non obstat decisio. Paleotti 235. quæ incipit Nuntius habebat, quia facultas Nuntij intelligitur restricta.

secundum regulas de valore ad hunc effectum, et prouisus non teneatur exprimere valorem fructuum, qui per residentiam lucrantur, non autem quo ad fructus, quos beneficium in portatis habet, & non residentibus. etiam conceduntur, ut in casu proposito per ea, quae tradit Surnen, ubi supra questione octaua numero 5. versiculo non obstat. cetera ex allegatis per informantes bene tolluntur.

In eadem 20. Maij 1587.

In hac causa de mense praeterito resoluta rursus feci verbum in Rota an 6. pars valoris expressi, quae ad effectum cuiusdam falsam expressionem gratiae Apostolicae concedi solet, eodem modo prouisioni Nuntij Hispaniarum danda esset? & non esse dandam conclusum fuit, tum ex rationibus in dec. adductis, tum etiam, quia feret praedictum annatisis, quibus annata, si valor exprimitur, ad 25. ducatos soluitur, quamvis pro expressione 24. nihil debeatur, idcirco extensio etiam in minimum fieri non debet. licet de offic. Ord. ubi glo. vers. promittit, praesertim in iuris dictione, Rebu. in l. vnic. 6. notab. an. 5. C. de sentent. quae pro eo quod interest, nec facit, quod, si in prouisione Papa valor ad 24. exprimitur, forsitan. d. 6. pars locum habeat, quia diuersa ratio in Papa considerari potest, si quidem praesumendum est, quod nihilominus concessisset, si Beneficium expressum valorem in modico excedere non ignorasset, ac in Nuntio cum facultatem limitatam habeat, nulla extensio admittitur per praedicta, non obstat, quod prouisiones Nuntij intelligenda ac interpretanda sint iuxta regulas Cancellariae, Gambarus, ubi supra lib. 3. numer. 562. cum aliis allegatis, quia loquuntur in diuersis terminis, ut ex eorum lectura colligi potest, sed quod nuntius Beneficia ultra 24. conferre non possit, nemo est, qui nesciat, & ei concedere 6. partem, esse eius iurisdictionem extendere contra formam rescripti, facit tex. in c. prudentiam in fine prin. ubi Abb. n. 5. de offic. deleg. Gambar. ubi supra l. 6. num. 716.

Vnde si beneficium tantum excedat facultatem Nuntij in vno ducato, ut quia valet 25. ducatos auri de Camera, non poterit à Nuntio prouideri.

Si tamen excessus non tantum ascenderet ad vnum ducatum, videbatur probabile non esse habendum in consideratione, & posse à Nuntio prouideri, quia reuera Beneficium, quod non ascendit ad 25. ducatos, recte ponitur in 24. licet aliquid plus valeat.

Sed, quamuis ad effectum expressionis valoris id verum sit, & in proposito tamen id non ausum affirmare ex adductis in d. dec. si saltem excessus esset in vno regali, seu Iulio.

Decimo quinto dubitatur, cui incumbat in controuersia tantum onus probandi valorem beneficij à Nuntio collati, an aduersarius teneatur probare excessum, an vero prouisus à Nuntio debeat probare non excedere 24. ducatos auri de Camera?

In quo dicendum est prouisum à Nuntio debere probare beneficium esse intra valorem facultatis nuntij, non obstante assertionem ipsius nuntij. Rota dec. 10. de probat. in nobis Fel. in c. ad aures de rescript. sub n. 4. vers. 3. concl. Gig. conf. 7. numero 5. Crel. dec. 4. de prob. Put. 32. l. 3. in fi. & Moh. dec. 20. n. l. de Prob.

Idque plene, cum sit fundamentum suae gratiae ad d. t. int. p. seq. c. 2. a. n. 255. quod procedit etiam si prouisus à nuntio sit possessor, & veniat excipiendo, & se defendendo, & sua gratia sit prior, quia, cum aduersarius fundauerit suam intentionem, prouisus à nuntio, qui contra eam excipit de sua prouisione debet eam iustificare, quia narratiua huiusmodi valoris, est pars, & fundamentum suae gratiae, & sic debet eam probare, si non negetur. Rota dec. 20. de Prob. in nouis, quanto magis quando negaretur? Rota dec. 64. de concess. prob. in antiq. Ita fuit resolutum in vna placentina Beneficij coram D. Orano, & habetur l. 1. suarum dec. 30. & refert & sequitur Anast. Germ. de indultis Cardin. s. ac irritum a. num. 27. usque ad vigesimum nonum.

Et conducit etiam decis. Rotae in causa Aque. Parochialis 20. Octo. 1554. coram D. Caputaq. in qua fuit resolutum, quod d. praesupposito, quod constat defunctum olim fuisse in possessione, & percepisse fructus usque ad mortem, impetrans per obitum illius satis dicitur verificasse suam gratiam, quia probat eum possedisse, & non alium reperiri fuisse in possess. ante eius obitum contra eum, qui dat resignationem defuncti, nec obstat possess. capta à resignatario, quia fuit instrumentalis & non elidit praesumptionem continuationis possessionis defuncti, nec obstat reservatio, quia pendet à resignatione, unde, cum impetrans per obitum probauerit suum ius, tenetur dans de resignat. probare plene suam exceptionem, &c.

Conducit etiam decis. Rotae in causa Firmana beneficij 13. Maij 1596. coram D. Pamphilo supra adducta c. 1. n. 572. & in vna Oriol. Beneficij 3. Jul. 1600. coram D. Seraphino, in qua fuit resolutum, quod gratia prior non iustificata non praedicit posteriori, &c.

Et facit ad praedicta etiam decis. Rotae in causa Leodien. Canoniciatus de anno 1587. coram Pamphilo, in qua fuit resolutum, quod nominatus vigore indulti, quod est limitatum ad Beneficia certii valoris, & pro non habente ultra certos redditus, debet verificare se non habere ultra illos redditus, & non sufficit ipsius instrumentum in praedictum, & quod beneficium non excedit valorem, de quo in indulto. Rota dec. 10. de probatio. in nouis, & quod ad eius probationem non sufficit confessio aduersarii in sua gratia narrantis, non excedere 24. quia, cum agatur de probando valore, de quo in indulto, debet esse probatio veri valoris. Rebuffus de nominatione questione nona numero 32. haec in d. Leodien.

Facit etiam decis. in causa Palentina praestimoniorum 26. April. 1599. coram D. meo Cordua infra adducta seq. p. ca. 2. 5. dub. nu. 62. quae est videnda in proposito.

Sed dices, quod prouisus à Papa agens contra prouisum à Nuntio, ad fundandam suam intentionem tenetur probare valorem narratum in sua gratia posteriori, & consequenter excedere 24.

Respondetur, quod id esset verum, quando prouisus à Papa tantum narrasset valorem Beneficij affirmatiue dicendo, quod eius fructus ascendunt ad 30. verbi gratia, vel 40. ducatos, & quod nihilominus alius in eo se intruserat ex prouisione Nuntij, tunc enim teneretur id probare p. iustificatione suae gratiae, alias reus veniret absolueus, saltem per non ius actoris, & teneretur id plene & concludenter probare, scilicet agatur de probando valore affirmatiue expresso Rota decis. 380. & 381. p. 1. diuersorum, tum etiam, quia venit obiectiue ad annullandam gratiam Nuntij.

tij, vt in illa Maioricens. Capellæ sup adducta numero 156.

198 Quando vero prouisus à Papa fuit narrasset valorem per non excessum prout communiter fit, dicendo, quod eius fructus non excedant 30. vel 40. ducatorum valorem, tunc sufficit illum non excessum semiplene (Egi. dec. 682. & Rota dict. decif. 380. & 436. n. 1. p. 1. diuersorum) probare p iustificatione sue gratiæ, vt in terminis de iustificatione. gratiæ contra prouisus à nuntio tenuit Rota f in vna Corduben. præstimoniorum 13. Ian. 1586. coram D. Bubalo, vt in seq. dec. Domini coneluserunt gratiam Francisci de Salazar esse sufficienter iustificatam, nam quo ad eius Clericatum, & quod sit natus ex legitimo matrimonio, bene probatur per 1. 2. 4. & 5. testes in curia examinatos super 5. articulo dicentes, articulum verum, in quo articulatur communis reputatio, & publica vox, & fama, etiam ante annum 1581. de quo tempore Franciscus prouisus de præstimonis, de quibus agitur, nec non bene probant inde 4. & 5. iuxta 15. interrogatorij, dicentes Franciscum, & Ant. de anno 1581. & ante incedere habitu clericali, & quod illi fuerunt communiter reputati pro Clericis prima 10. sura, & natis ex legitimo matrimonio, vacatio enim per obitum Martini de Salazar de mense Novembris 1580. optime probatur ex eo quod ex d. vacatione fuerunt prouisi de eis præstimonis Alfonso de Mendoza, & Ludou. Rodriguez per collationem Nuntij Hispaniarum, qui sunt colligantes in hac causa. Quoad valorem trium præstimoniorum, de quibus agitur, nempe de Pavilla, de Culebula, & de Fuencubierta bene iustificatur ex repartitionibus fructuum, ex quib. factis calculis apparet non excedere valorem 200. ducatorum, & quamuis ex solis repartitionibus non probetur, non excessus, vt pluries Rota resoluit, tamen hac probatio corroboratur ex dictis 2. iuxta 17. interrogationem, & sexti testis ibidem, qui bene deponunt super non excessu, nec non comprobatur ex confessione Alfonso & Ludouici, qui imperarunt huiusmodi præstimonis à Nuntio tanquam non excedentia valorem 24. pro singulo præstimonio. Quod vero attinet ad Beneficia obtenta, quod non requirant personalem residentiam, bene probant 1. & 5. testes in Curia examinati super primo articulo dicentes articulum verum, nec non 3. & 4. iuxta 7. & 8. interrogata. similiter annuus valor Beneficiorum obtentorum, quod non excedat 400. ducatos satis iustificatur ex dicto 1. & 5. testium in Curia examinatorum dicentium, articulum verum ex publica voce, & fama, quam probationem in valore Beneficiorum obtentorum Rota admittit solet. Quia non requiritur tam exacta probatio in valore Beneficiorum obtentorum, sicut in impetratis, & ex his fuit resolutum gratiam Francisci de Salazar esse sufficienter iustificatam.

Et idem existimo vbi narrasset valorem affirmatiue, nihil tamen dicendo de prouisione nuntij, nam tunc, cum solum agatur de valore propter regulam de valore, sufficit probare non excessum, nam si minus valeret, multo magis Papa concessisset, & sumus in gratia de beneficio certo vacante, & non de vacatura certi valoris: & sic non intrat decisio. tex. in cap. cui f de non Sacerdotali. §. si. de Prab. in 6. & quod tradit Fel. in d. c. ad aures de rescrip. num. 13. conclus. 10. vt recte explicat ibi Ripa n. 26. Rebuff. de nominatio. q. 9. n. 34. alias 30. Couar. l. 1. variarum c. 20. nu. 7. quicquid dicat Io. Gutierrez Cano. question. lib. 2. cap. 15. num. 79. & 80.

200 Aduerte, quod prouisus à nuntio recte probabit benef. non f excedere 24. per confessionem aduersarij in sua gratia, quamuis in d. Leodien. sup. relata, nu.

193. contrarium dici videatur, iuxta decif. Rotæ in causa Maioricens. Benef. coram Do. Achille de anno 1555. In qua fuit resolutum, valorem Beneficij probari ex propria confessione posita, vel in supplicatione, vel in articulis, & nocere contenti, nisi clausula augendi, vel minuendi sibi suffragetur, vt per Verallum decif. 185. li. 1. in manuscriptis. & in vna Hispanen. Beneficij de Zachar. 1. de mense Maij 1590. coram D. Bubalo. In qua fuit resolutum f valorem beneficij probari per confessionem aduersarij in precibus, quando est infra annum ad tradita per Baldum in l. cum precum C. de liberali causa, Antonius Gabriel articulo de confessione conclusionem quarta.

Et in causa Burgen. f Abbatis de Fonca de anno 1585. dixerunt. Valorem Abbatis esse iustificatum ex confessione Didaci de vera in sua impetratione, in qua, licet adsit clausula augendi, tamen non releuat, quia cum Didacus non fuerit usus, vel utatur facultate augendi, interim viget confessio, argumento eorum, quæ tradit Socin. in l. quibus diebus. §. quidam Titio numero 10. ff. de condit. & demonstr. & quod in specie fuit tentum in vna Aronten. A chridiaconatus 12. Nouem. 1584. coram Illustrissimo Card. Aldobrandino, postea Clem. V. III. Bari. in l. publica. §. 1. ff. de positi. Bald. in Rubric. C. de positi. numer. 6. Riminal. conf. 541. Dec. conf. 385. col. 2. & quod, licet sit illa clausula augendi, vel minuendi, interim stet confessio, fuit etiam dictum in vna Conchen. de Vetera coram Domino Seraph. decimotertio. Nou. millesimi quingentesimi septuagesimi noni.

Nam clausula augendi, &c. f non operatur, vt alius valor dicatur expressus, sed est facultatiua, vt, si voluerit, illum possit exprimere in literis. Rota in Triden. beneficij de anno 1588. coram D. Blancheto, vt in decisione 417. & sequenti parte prima diuersorum.

Quæ facultas in prima expeditione videtur consumpta f ex reg. l. boues. §. hoc sermone. ff. de verbor. signi. Glossator reg. 8. Cancel. Cresc. decif. 8. de rescrip. Rota decif. 531. n. 3. p. 1. diuersorum. Et est expressum reg. 64. Cancell. quod fructus in tertia parte augeri possint vigore clausulæ, & vide dec. Rotæ 541. lib. 3. pariter diuersi. de qua Gonzales glossa 15. §. secundo a num. 77.

Et pro supradicta doctrina, f quod per confessionem aduersarij in sue gratia probetur valor beneficij, & non excedere 24. facit decif. Cordub. supra adducta, n. 199. & Bononien. Canonatus coram Do. Pamphilio 24. Maij 1591. relata 11. p. c. 1. n. 70. & Calagurritana beneficij de Archaya 28. Iun. 1591. coram D. Seraphino supra adducta c. 1. n. 527. & Triden. beneficij 8. Nou. 1593. coram Do. penna infra adducta 6. p. c. 2. n. 216. & Abulen. beneficij 26. Iun. 1596. coram D. Lita infra adducta 6. p. c. 2. n. 47. & Lunen. Saracen. Canonatus 23. Octo. 1598. coram D. Seraphino supra relata c. 1. huius p. n. 472. & Codonien. Canonatus 20. Maij 1602. coram D. Pamphilio infra adducta 10. p. c. 1. ad fin. & facit quod dicitur infra ult. p. c. 2. n. 274.

Nec rursus tenetur prouisus à Papa probare f excessum 24. ducatorum pro verificatione intrusionis aduersarij in literis expressæ, quando illa intrusio in supplicatione non fuit narrata, sed tantum in literis, prout solet aliquando fieri ad affectum non soluendi pro tunc annatam, sed habita possessione quod dicitur expedire sub intrusione, & sit obligatio in forma Camerae soluendi illā habita poss. &c. Put. dec. 328. num. 2. / 3. Achili 358. seu 12. de priuileg. Octau. Veltius in praxi l. 1. c. 6. ad fin. nam, vt fuit resolutū

in vna Legionen. Beneficiorum 5. Jun. 1593. coram D. meo Corduba pro Lic. t. Gonçal. contra Alfons. de Llanos, narratiua intrusionis aduersarij narrata in literis, & non in supplicatione non est necessario verificanda, quia, cum non fuerit narrata in supplicatione, non potest Papa dici illa motus, sed fit in literis ad effectum non soluendi annatam, nisi cum primum habeat possessionem, sicut familiaritas in literis narrata ad effectum expediendi gratis, non vitiat gratiam, licet vera non sit, Caslad. *decisio*. 10. de *Preb.* Rota *dec.* 531. nu. 2. p. 1. diuersorum. ita in d. Legionen.

Et idem fuit resolutum t. in vna Calaguritana Beneficij de Ariola 24. Maij 1595. coram D. Giphio, & quod non est iustificanda huiusmodi intrusio, fuit etiam resolutum in vna Pampilonen. Prioratus 18. Jun. 1599. coram D. Pamphilio. Facit *decis.* Cæsar de Gral. 119. n. 2. & 3. & pothæc tradit Gonçal. *gloss.* 15. §. 1. n. 70. dicens fuisse etiam resolutum in Cordu. prælimonij 6. Nouemb. 1596. coram D. Lita, & alia pluries.

Tenebitur t. tamen expediens sub intrusionem cū tali narratiua intrusionis aduersarij verificare saltem possessionem, seu detentionem illius, saltem tempore expeditionis literarum propter præiudicium annatistarum; t. sicut narrans se familiarem scriptoris tenetur istam qualitatem verificare, si literæ nō sunt taxatæ, sed expeditæ gratis, ex quo tendit in præiudicium officialium, Caslad. *supra*, & Rota d. *decisione* quingentesima trigesima prima, numero secundo.

Quam satis esset t. semipleue probare ad *decisionem* Rotæ in causa Tirafonen. Prioratus 17. Feb. 1595. coram Domino Blancheto, in qua fuit resolutum, quod narratiua possessionis aduersarij facta in gratia probatur per semplenam probationem, cum non agatur ad inducendam vacationem, Agidius *decisio* 114.

Et si constaret in causa de possessione, seu detentione aduersarij, t. præsumeretur illa tempore expeditionis literarum, nam facile præsumitur de præfenti ad præteritum, cum adest aliqua causa ita præsumendi. Alex. *consil.* 16. n. 3. l. 1. Alciat. de *presumpt.* reg. 2. *presumpt.* 20. n. 2. præcipue, cum de statu contrario nihil apparet, vt fuit dictum in Tirafonen. iuris præsentandi 16. Martij 1592. coram Domino Blancheto infra adducta vltima parte capite secundo, numero 240.

Et hic adest iusta causa ita præsumendi, tum quia non solet dari t. huiusmodi expeditio sub intrusionem, nisi cum fide, & testimonio, seu probatione intrusionis, vt est notum, Puteus d. *decis.* 328. nu. 2. l. 3. tum etiam, quia non est verisimile, quod impetrans voluisset propter retardat. solutionis annatæ cum fraude etiam & iniuste factam sub hoc falso prætextu reddere nullam suam gratiam, ad *decisio*. Cæsar de Grassis. 54. n. 3.

Si vero in supplicatione t. fuit narrata intrusio aduersarij, illa est verificanda, quæ tamen non verificatur probato excessu 24. ducatorum, quia possessor potest habere alium titulum, & iuari possibilitate alterius tituli validi ad obtinendam sententiam absolutoriam, cum in Beneficialibus detur multiplicatio titularum, vt fuit alias resolutum in vna Cæsarugustana Parochialis de Mecla 8. Nou. 1599. coram D. aph. & in vna Romana Parochialis 21. Ian. 1600. coram D. meo Corduba, & tradit Gonçal. §. 7. *Proa.* n. 129. & 142.

Decimosexto t. dubitatur, quomodo probetur valor beneficiorum? in quo sunt diuersæ opiniones 1. opinio videtur esse, valorem attendendum esse per tres annos præcedentes, ita colligitur ex Pinelo in l. 2. C. de *rescind. vendit.* 3. p. c. vlt. n. 30. qui ait quoad æstimationem fructuum, vel reddituum in praxi vidisse obseruatum, vt redditus computentur secundum qualitatem collectam tribus proximioribus annis, idque similiter obseruatum vidisse tradere Matthæum de afflictis l. 2. *feudor. tit.* per quos fiat inuestitura §. sed & res. n. 40.

Sed ista opinio iure t. non probatur, nec quicquid facit textus, quem inducit Pinelus in l. *quicumque* tertio C. de *apochis publicis decimo*, nam solum probat, quod qui ostendit se tribus proximis annis soluisse, retro soluisse præsumitur pensionem, seu tributum, nisi contrarium probetur, quod non est ad rem in proposito.

Secunda opinio, t. est, valorem beneficiorum attendendum esse per quinque annos ante, & post, ita Ludou. Gomez. Sarnen. Episcopus in *reg. de valore* *question. vltima* dicens, valorem secundum communem stilum Rotæ ita probari debere, videlicet, quod beneficium, de quo agitur, tempore prouisionis, & oneribus deductis, valet in portatis centum, & quod per quinque annos ante, & post, anno fertili cum sterili computato, communi æstimatione tantum valuit, & ita testis de tali beneficio notitiam habens dicit se scire, & si plus, vel minus valeretur, ipse non ignoraret, &c. sequuntur Ioan. Gutierrez Canon. q. 1. l. c. 39. n. 68. & Fla. Paris. de *reg. beneficij* l. 10. q. 2. numero 55.

Pro qua opinione t. facit doctrina Bart. in l. *pre* *tia rerum*, §. *nonnullam* n. 2. in *ff. ad leg. falcid.*, quod in probatione valoris rei debet attendi non solum tempus contractus, sed etiam ante, & post per multos annos, & sequuntur ibi Alexander. num. 10. Cremonen. in d. l. 2. C. de *rescind. vendit.* n. 245. Ant. de Burgos in *e. cum dilecti de emptione & venditione* nu. 36. Cæpola de *simulatione contractuum* n. 30. Afflictis *decisio* 316. & Rota *decisione* 65. numero 13. parte 2. diuersorum.

Vnde in vna Tiburtina t. Castri. Asculani 26. Jun. 1598. coram D. Penna fuit resolutum, quod valor rei immobilis æstimatur habita ratione fructuum aliquos annorum præcedentium, & seq. tempus contractus, quod tempus est arbitrium, &c.

Sed ista sententia, t. quod attinet ad probationem de quinque annis post, confunditur, nam secundum eam expectandus esset necessario lapsus quinquennium post gratiam, vt recte animaduertit Mandos. *reg.* 22. q. 5. n. 2. quem sequitur Mascari. de *probatio. con* *cl.* 1403. n. 48.

Vnde Achilles t. *decis.* 188. seu 2. de *valore*, inquit illud dictum Sarnen. in vna Gienen. Pliego coram D. Ant. Aug. de anno 1550. fuisse limitatum, quod nō procedit quando non daretur quinquennium post vacationem beneficij, sed incōtinenti moueretur lis quia tunc sufficiunt decem anni ante, adnotata in d. l. *pre* *tia rerum* *ff. ad leg. falcid.*

Sed adhuc non videtur illud recte procedere, t. nam validitas, vel inualiditas gratiæ non debet pendere à futuro, nec eadem res debet diuerso iure cēseri; quicquid si in probatione valoris rei profanæ, de qua agit Bar. *supra* t. quem tamen impugnat Cagnol. in d. l. 2. n. 218. & 238.

Tertia opinio est, sufficere probationem quinq; annorum præteritorum, t. ita Mandos. & Mascari.

vbi proxime. Sed nec ista opinio videtur iure probari.

229 Quarta opinio est, & valorem attendendum esse, & probandum per decem annos ante gratiam, quam tenet Rota, vt per Ant. Augustinum decis. 497. lib. 3. quæ est 3. p. diuersor. l. 3. decisioe 1627. Puteum dec. 373. n. 2. l. 3. & Guidob. dec. 25. in manuscrip. t. vbi habet, quod, vbi agitur de valo. procedente ex fructib. benef. quo possunt augeri, vel minus annuatim ex cõmuni doctrina omnium in l. pretia rerum. ff. ad leg. falcidiam & obseruantia Rotæ, attenditur valor communis per decem annos ante, nõ quinquæ, vt dicit Sarn. cuius dictum dixerunt Domini esse improbatum, at, cum valor beneficij est actus, non propter valorem fructuum, sed per augmentum in substantia, & proprietate, quia fuit facta vno alterius beneficij, id attendendum est, etiam si vnio contigerit post decem annos, & paulo ante gratiam, & etiam si stud. augmentum contigisset post datam gratiam, tamen in gratiis conditionalib. vt sunt expectatiue, attendendus est secundum tempus vacationis non date valor beneficij. Oldrad. consilio 57. 168. & 229. Felin. in cap. eam te. de rescriptione.

230 Hæc Guidobon. concludit & etiam decis. eiusdem 143. vbi habetur, quod in vna ibidem Prioratus 5. Iunij 1553. coram Domino Montis flaconen. tentum est, ex certis instrumentis locationis, sedulis receptionis solutionis arrendamenti, & duobus testibus simpliciter deponentibus, per decem annos fuisse fructus arrendatos, & duobus idem dicentibus de publica voce, & fama, & aliis idem dicentibus, de auditu, & quod ita credunt, non esse probatum excessum valorem contra impetrantem cum expresse minoris valoris.

231 Et fuit resolutum t. in causa Leodien. S. Dionysij 19. Iunij 1551. coram Domino Verallo, in qua fuit dubitatum, an ex arrendamento & dictis testium probaretur Nicolaum tempore nominationis sua habuisse in redditibus ultra 80. ducatos auri, ita quod excluderetur a nominatione sua vigore priuilegiarum studij Louanien. & fuit tentum, quod non esset probatus valor per testes, ad exclusionem gratie nominationis factæ in fauorem Nicolai, quia agitur de exclusione, & oportet, quod probentur omnia, quæ allegantur per Sarnenium de valore questione vltima, præterquam de annis quinque ante & quinque post, sed bene de annis decem ante, Vt per Cotam decisio. 257. in suis miscellaneis manuscrip. t. & alias fuit resolutum coram Caputaquen. 1. Februarij 1557. quod valor ad effectum canonizationis sufficiens probatur per vnum testem, & duos de publica voce, & fama, & sic est plena probatio, & tamen sufficeret (semiplena pro verificatione narratiua eius gratie, & si ex aduerso datur de regula de valore, incumbit onus probandi excessum valoris per decem annos ante impetrationem, Vt per eundem Cotam decisio. 205. t. Et idem tenuit Rota in vna Cameraecen. vnionis, decimonono Ianuarij 1575. coram Do. Lancelloto, quæ habetur 1. p. diuersorum decis. 189. numero 4. vbi dicitur valorem Beneficij esse probandum per decem annos continuos ante, iuxta opinionem, quam tenet Rota, vt Domini attestari fuerunt, ita decisum in pluribus causis, quas rerulerunt. Rota etiam in vna Iaccen. Portionis decimoquinto April. 1575. quæ est dec.

232 Cæsar de Graf. 118. num. 1. t. ibi, & deponunt de decennio sterili cum fertili computato, &c. Et in vna Eulufina Prioratus decimoquinto Februarij 1591. t. coram Domino Orano, in qua fuit resolutum, expresseionem malam valoris ab eo, qui venit obiectue debere probare de scientia certa per decem annos ante, nec librum defuncti, cum sit terræ & contra certum, proba-

re, nec falsitatem existentia reservationis fructuum narrata probari, &c. nisi constet litem super ea sopitam, quæ alias non exingitur, nisi per rem indicatam executam, &c. Et idem tenuit Rota in illa Maioricens. 15. Iunij 1592. supra t. adducta numero centesimo quinquagesimosexto, & in vna Toletana Parochialis de Huecas decimoseptimo Aprilis 1595. coram Domino Pamphilio, in qua fuit resolutum, quod testes ad probandam excessum valoris iuxta requisita regula de valore debent deponere ex certa scientia per decem annos ante gratiam, t. & deductis oneribus, Achilles dec. 2. de valore, Sarnen. de infirmis, q. 36. & de valore, q. vltima, vt requiritur quando probato non excessu valoris per testes de publica voce, & fama, opponitur de illius excessu ad infringendam gratiam, vt fuit resolutum in Foroluieni. primiceriatus de mense Maij 1590. coram Domino Perusino, & aliis sapissime, & cetera.

Et hæc opinio Rotæ t. videtur magis iuri conformis, nam per lapsum, & discursum decennij melius potest sumi regula ad iudicandum valorem communem beneficij, quam per lapsum quinquennij, vel triennij, per quinquennium enim, vel triennium posset facile & verisimiliter contingere omnes annos, aut esse steriles, aut fertiles, quod non ita continget per decennium.

Nec ab ista t. opinione videtur esse recedendum, cum eam receperit obseruantia Rotæ, quæ secundum eam pluries iudicauit, vt ex decisio. adductis patet, & sic transferit in stilum, & consuetudinem Curia, qui facit ius etiam extra curiam, vt per Pauinum in preludio extraneantium vers. decisiones Rotæ. Dominum Martam de Tribunalibus vrbis, capit. quinto, ex numero septimo, & Mascard. de probat. conclusi. 485. ex numero vndecimo, & ibi tamen est supra 1. part. cap. 5. numero 87. & seq. cap. 1. huius par. a num. 561.

Et quod ait Lancellotus t. de attentatis 2. part. cap. 140. 20. l. i. num. 1. stilum Rotæ non attendi extra curiam, non procedit in stilo decisorio, vt hic, Sarnen. in proemio regularum Cancell. question. 2. sub versicul. quarto pro ista parte, & citati, sed in stilo ordinario, seu qui procedit ex particulari ratione respectu Rotæ.

Et quamuis t. in aliquibus tribunalibus Hispaniæ de stilo attendatur valor per quinque, vel tres annos præcedentes, tamen non videtur debere stari tali stilo, sed potius stilo, ac obseruantia Rotæ, & Curia, cum agatur de interpretatione literarum, quæ emanant ab ipsa Curia ad dec. Agidij 2. quam sequitur Felin. in dict. capit. ad aures, numero 13. circa fin. & Rota in illa Conchen. pensionis 28. Iunij 1585. coram Domino Orano, quæ habetur supra, dub. 8. numero 148. & optime concludit ad propositum, & diximus in simili dict. cap. 1. numero 536. Rursus aduertendum est, quod testes t. super valore debent reddere rationem, seu causam dicti sui etiam non interrogati, alias non probant. Felin. in cap. cum causam. 1. sub numero 3. vers. ul. & per hanc fallentiam & in cap. cum causam 2. sub numero 1. de testib. practicabilia Rotæ numero 130. Pinel. in leg. 2. Codic. de rescinden. vendit. 3. part. cap. vlt. num. 11. Mascard. conclusio. 657. num. 49. & conclus. 1403. num. 10. Cassad. decis. 19. super regulis, num. 3. & Rota d. decis. 189. numero tertio, part. 1. diuersorum.

Decimo septimo dubitatur, t. an nuntius vigore dictæ facultatis possit conferre beneficia iurispatronatus, non excedentia valorem 24. & breuiter

ter dicendum est, quod poterit conferre beneficia iuris patronatus Ecclesiæ, quemadmodum potest Legatus à latere, & dictum est supra à num. 17. & faciūt tradita per Crescen. decis. 8. de privileg. de qua supra num. 132.

244 Non tamen poterit t conferre beneficia iuris patronatus laicalis, aut mixti, sicut nec Legatus de latere, ut supra dictum est à num. 63. Quamvis valet eius prouisio non reclamante t patrono laico infra tempus datum ad præsentandum, ut ibi dictum est numero 65. ex decisio. Rotæ 1482. libr. 3. part. 3. diuerso- rum.

246 Sed videbatur posse t nuntium derogare iuri patronatus laicorum tantum pro medietate, & mixto in totum ex clausula suæ facultatis supra adducta. nu. 134. ex qua potest apponere in suis prouisionib. derogationes, ac clausulas necessarias, & opportunas, ac in literis Apostolicis concedi & extendi solitas, & sic poterit apponere clausulam in gratiis Apostolicis apponi solitam, & cum derogatione iuris patronatus, de qua supra. t. n. 561.

247 Respondetur t tamen per illam clausulam non dari facultatem nuntio derogandi iuri laicorum, nec id est esse credendum ad tradita per Felinum in tractat. quando luer. Apostolicæ. ampliat. 4. Solum. de Benefic. 3. p. 7. n. 17. 12. qualitate, & Couarruias pract. ca. 36. n. 1.

248 Præterea d. clausula non intelligitur de derogationibus, t & clausulis in literis Apostolicis concedi & extendi solitis, quæ sumuntur ex ipsa supplicatione, ut supra dixi. n. 131.

249 Poterit tamen nuntius ex d. facultate conferre beneficia iuris t patronatus laicorum ex eorū negligentia, seu culpa ad Papam, aut ad Ordinarium deuoluta, sicut etiam alia Beneficia deuoluta etiam ad Papam, ut de Legato diximus supra à num. 21. & numero 66.

250 Dummodo non excedant dictum valorem 24. in sua facultate t taxatum. Quamvis viderim in hoc Episcopatu Abulen. nuntium prouidisse quandam Capellaniam oppidi del Varco de iure patronatus laicorum tanquam deuolutam cum narratiua, quod eius fructus non excedebant valorem 70. ducatorum, quod non video quomodo fieri poterit, &c.

251 Decimo octauo dubitatur, an nuntius vigore d. facultatis possit t providere beneficia exempta, seu ad exemptorum collationem spectantia, non excedentia d. valorem 24. ducatorum, & c. & breuiter Respondetur posse, ut in Legato de latere dictum est supra nu. 19. & 20. & faciunt tradita per Crescen. d. decis. 8. de priuileg.

252 Decimo nono dubitatur t an nuntio currat tempus semestre ad conferendum, de quo in capit. 2. de concess. Præben. & videbatur, quod sic ex dictis infra 10. parte capit. 2. num. 10. t nihilominus tamen idem dicendum est, quod de Legato diximus supra ex numero 22.

CAP. III.

De ordinario.

SVMMARIA.

Ordinarij collatores, de quibus nunc agendum est, sūt qui suo iure conferre possunt, siue id habeant à

iure, siue à Papa, vel consuetudine, etiam si alias non habeant ordinariam iurisdictionem, numer. 1. & sic in materia collationis appellatione Ordinarij venit non solum Episcopus, sed etiam alius inferior, qui habet potestatem conferendi, licet non habeat iurisdictionem, nec Fel. tenet contrarium, numero secundo & tertio.

De iure communi ordinarij collatores sunt Episcopi, seu Archiepiscopi, qui in prouisione Beneficiorum suæ Diocesis fundatam habent intentionem, numero quarto.

De Beneficiis, & Præbendis Ecclesiarum Cathedralium, & Collegialium est particulare dubium an spectent ad prouisionem solius Episcopi, an simul cum Capitulo, num. 5.

Prouisio Cathedralium, de qua in primis dicendum est, olim pertinebat ad solum Romanum Pontificem, num. 6. lectio enim Episcoporum non pertinet de iure diuino ad clerum, sed ad summum Pontificem, ut vel ipse eligat vel præscribat eligendi modum. n. 7. prouisio vero inferiorum Ecclesiarum olim pertinebat ad Episcopum, n. 8.

Postea tractu temporis fuit per Papam data potestas cuiuslibet Collegio eligendi sibi prælatum, siue sit Ecclesia Cathedralis, siue inferior, confirmatione electi superiori immediato relicta. nu. 9. sed earum prouisio est iam reservata Papæ per regulas Cancellariæ. numero duodecimo.

Circa prouisionem Præbendarum Ecclesie Cathedralis sunt diuersæ opiniones, prima, quod prouisio pertinet ad Episcopum cum consensu Capituli, numer. 11. secunda, quod spectet ad Episcopum cum consilio Capituli, nisi bona Episcopi, & Capituli sint communia, num. 12. tertia quod ad Episcopum, & Capitulum simul pertineat. numero 13. quam Rota hodie sequitur. numero 14. & pro ea allegantur quedam iura. numero 15.

In hac varietate opinionum nulla earum satis iure probatur, nam iura non sunt clara, nec multum faciunt pro eis, & c. num. 16. magis tamen placet tertia opinio, maxime, quia est communis, seu communior, & à Rota approbata, & recepta à numero decimo septimo. idemque de Dignitatib. Ecclesie Cathedralis dicendum est cum Rota, & aliis, & nullo iure probatur, quod sint electiue, ut alias voluit Rota, & c. à n. 20.

Cum collatio ad Episcopum, & Capitulum simul pertinet Capitulum habet vnā vocem, & Episcopus solus aliam dimidiam. nu. 28. & sic, si se non concordauerint, sed in discordia contulerint, ita quod, Capitulum, seu maior pars confert vni, & Episcopus alteri, etiam si ei accesserint aliqui Canonici, neutra collatio valet contra Hosti, cuius doctrina communiter reprobatur à numero vigesimo nono.

Cum neutra collatio valeat, si Papa prouidet tertio etiam sequenti die, ille dicitur habere potius ius & eius prouisio erit bona. n. 33. & sequenti ubi ponitur decis. Rotæ.

Episcopus, & Capitulum, qui in discordia contulerunt, cum neutra collatio valet, poterunt intra semestre darum ad conferendum concordare in vnum ex prouisis, vel in alium, nisi interim Papa alicui prouidisset, alias denouetur prouisio ad superiorem, numero 35.

An impetrans Præbendam à Papa narrando fuisse discordiam in prouisione inter Episcopum, & Capitulum, debeat eam discordiam plene, & concludenter probare, an vero satis sit semiplene, numero 36. esse